

Azərbaycan Respublikası Vergilər
Nazirinin 13.01.2017-ci il tarixli
1717040100030800 №-li Əmri ilə
təsdiq edilmişdir.

“Mənfəət vergisinin bəyannaməsi”nin tərtib edilməsi Q A Y D A S I

Bəyannamə Vergi Məcəlləsinin 103-cü maddəsinə və İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyətinə dair xüsusi iqtisadi rejimin tətbiqi haqqında Qanunun 3.2.1. və 3.2.2.-ci maddələrinə əsasən mənfəət vergisinin ödəyicisi sayılan vergi ödəyiciləri tərəfindən Azərbaycan Respublikasında və onun hüddudlarından kənarda fəaliyyətləri ilə bağlı göstəricilər əks etdirilməklə aşağıdakı kimi tərtib edilir.

Bəyannamənin əvvəlində göstərilən **“Qeyd”**dəki *“verilmiş formanın tərtib edilməsi qaydalarını oxuyun”* və *“ + . / , % Z simvollarından istifadə etməyin, böyük çap hərflərlə qara və ya göy diyircəkli qələmlə doldurun” tövsiyələrə* ciddi əməl olunmalıdır.

Bəyannamə tərtib edilrkən qaralamalara və düzəlişlərə yol verilmir.

Bəyannamədə məbləğlər hər xanada bir rəqəm olmaqla əsk etdirilir.

Təqdim olunmuş bəyannamədə aparılan hesablamalardakı riyazi səhvlər vergi orqanı tərəfindən düzəldilir və kompyuter proqram vasitəsi ilə düzgün hesablanmış vergi məbləğləri birbaşa baza göstəricilərinə daxil edilir.

Dövlət hakimiyyəti orqanları, büdcə təşkilatları və yerli özünü idarəetmə orqanları bu bəyannaməni yalnız sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlir əldə etdikləri təqdirdə təqdim edirlər.

- **“Qeyd”**dən sonrakı *“bəyannamənin təqdim edildiyi vergi orqanın adı”* sətrin xanalarında böyük çap hərfləri ilə hər xanada bir hərflə qeydiyyatda olduğu vergi orqanının adı yazılmalıdır.

Misal:

Bəyannamə təqdim edildiyi vergi orqanının adı

5	S	A	Y	L	I	Ə	R	A	Z	İ	V	E	R	G	İ	L	Ə	R	İ	D	A	R	Ə	S	İ
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Bölmə I. Vergi ödəyicisi haqqında ümumi məlumat.

- 1 sətrin **“VÖEN”** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) vergi ödəyicisinin VÖEN-i yazılır;

Misal:

1	VÖEN	6	5	0	0	0	0	7	2	4	1
----------	------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

- **2** sətirin **“Vergi ödəyicisinin tam adı”** xanalarında böyük çap hərfləri ilə (hər xanada bir hərflə) vergi ödəyicisinin tam adı yazılır;

Misal:

2	Vergi ödəyicisinin tam adı	X	Ə	Z	Ə	R	Ş	İ	R	K	Ə	T	İ	M	Ə	H	D	U	D	M	Ə	S	U	L	İ	Y	Y	Ə	T	L	İ
		C	Ə	M	İ	Y	Y	Ə	T	İ																					

- 3-cü sətrdə **“Vergi ödəyicisinin qrupu”**ndan asılı olaraq, Vergi Məcəlləsinin 103-cü maddəsinə uyğun olaraq fəaliyyət göstərən vergi ödəyiciləri üçün müəyyən edilmiş xanada **X** işarəsi göstərir və bu zaman Vergi Məcəlləsinin müddəalarına uyğun olaraq mənfəət vergisi hesablanır. Podratçı İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyətinə dair xüsusi iqtisadi rejimin tətbiqi haqqında Qanunun 3.2.1. və 3.2.2. maddələrinə uyğun vergi rejimi seçirsə, bu zaman “İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyətinə dair xüsusi iqtisadi rejimin tətbiqi haqqında Qanunun və Vergi Məcəlləsinin çərçivəsində fəaliyyət göstərən müəssisələr” üçün nəzərdə tutulmuş xanada **X** işarəsi göstərilir və bu zaman Vergi Məcəlləsinin müddəalarına uyğun olaraq mənfəət vergisi hesablanır.

Misal: Neft qaz çıxarma idarəsi Qanunun 3.2.1. maddəsinə uyğun olaraq vergi rejimi seçirsə Vergi Məcəlləsinin çərçivəsində fəaliyyət göstərən vergi ödəyiciləri üçün müəyyən edilmiş xanada **X** işarəsi göstərir və bu zaman Vergi Məcəlləsinin müddəalarına uyğun olaraq mənfəət vergisi hesablanır.

3	Verginin ödəyicisinin qrupu (müvafiq xanadan birində X göstərin)	X	
		Vergi Məcəlləsi çərçivəsində fəaliyyət göstərən vergi ödəyicisi	İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyətinə dair xüsusi iqtisadi rejimin tətbiqi haqqında Qanunun və Vergi Məcəlləsinin çərçivəsində fəaliyyət göstərən müəssisələr

Podratçı həmin Qanunun 3.2.1. və 3.2.2. maddəsinə uyğun vergi rejimi seçirsə İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyətinə dair xüsusi iqtisadi rejimin tətbiqi haqqında Qanunun və Vergi Məcəlləsinin çərçivəsində fəaliyyət göstərən müəssisələr üçün nəzərdə tutulmuş xanada **X** işarəsi göstərilir və bu zaman Vergi Məcəlləsinin müddəalarına uyğun olaraq mənfəət vergisi hesablanır.

3 Verginin ödəyicisinin qrupu
(müvafiq xanadan birində X göstərin)

Vergi Məcəlləsi çərçivəsində
fəaliyyət göstərən vergi
ödəyicisi

X
İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyətinə dair xüsusi iqtisadi rejimin tətbiqi haqqında
Qanunun və Vergi Məcəlləsinin çərçivəsində fəaliyyət göstərən müəssisələr

- 4-cü sətirdə “**Əsas fəaliyyət növünün kodu**” göstərilən yeddi rəqəmli xanada, hər xanada bir rəqəmlə vergi ödəyicisinin əsas fəaliyyət növünün statistik kodu, ondan sonra gələn fəaliyyət növünün adı göstərilən çoxsaylı xanalarda böyük çap hərfləri ilə (hər xanada bir hərflə) əsas fəaliyyət növünün “**adı**”, sonda gələn üç rəqəmli xanada isə əsas fəaliyyət növü üzrə əldə olunmuş gəlirin ümumi gəlirdə xüsusi çəkisi (faizlə) (əsas fəaliyyətdən gəlir / ümumi gəlir*100) göstərilir;

- 4.1-ci, 4.2-ci və 4.3-cü sətirlərdə (əgər bundan çoxdursa, onda az dövryyəsi olan fəaliyyət növlərinin dövryyələrini cəmləşdirərək 4.3-cü sətirdə digər fəaliyyət növləri kimi yazmaq lazımdır) “**Fəaliyyət növünün kodu**” göstərilən yeddi rəqəmli xanada, hər xanada bir rəqəmlə vergi ödəyicisinin əsas fəaliyyət növü olmayan fəaliyyət növünün statistik kodu, ondan sonra gələn fəaliyyət növünün adı göstərilən çoxsaylı xanalarda böyük çap hərfləri ilə (hər xanada bir hərflə) əsas fəaliyyət növü olmayan fəaliyyət növünün “**adı**”, sonda gələn üç rəqəmli xanada əsas fəaliyyət növü olmayan fəaliyyət növü üzrə əldə olunmuş gəlirin ümumi gəlirdə xüsusi çəkisi (faizlə) (fəaliyyətdən gəlir/ümumi gəlir*100) göstərilir;

Misal:

4	Əsas fəaliyyət növünün kodu	4 3 1 3 0	adı	K Ə Ş F İ Y Y A T Q A Z İ N T İ	xüsusi çəki	9 5 5 %
4.1	Fəaliyyət növünün kodu	8 5 3 2 0	adı	S O S İ A L X İ D M Ə T L Ə R	xüsusi çəki	4 5 %

“**Əsas fəaliyyət növünün kodu**” və digər “**fəaliyyət növünün kodu**” göstərilən yeddi rəqəmli xanalar vergi ödəyicisi tərəfindən doldurulmaması bəyannamənin vergi orqanı tərəfindən qəbul edilməməsinə əsas vermir.

- **5-ci sətirin “Təqdim olunmuş əlavələrin sayı”** xanalarında vergi ödəyicisi tərəfindən sənədlərin bəyannaməyə əlavə olunmasına zərurət yarandığı və qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hallarda (hər xanada bir rəqəmlə) bəyannaməyə əlavə olunan vərəqlərin sayı yazılır;

Misal: Vergi ödəyicisi təqdim etdiyi cari “Mənfəət vergisinin bəyannaməsi”nin məlumatlarının dürüstlüyünü təmin etmək məqsədilə bəyannaməyə 15 vərəq sənəd əlavə edir. Bu halda “təqdim olunmuş əlavələrin sayı” xanaları aşağıdakı kimi doldurulur:

5	Təqdim olunmuş əlavələrin sayı	1 5	vərəq
---	--------------------------------	-----	-------

- **6-cı sətirdə “Bəyannamənin növü”**ndən asılı olaraq, yəni hesabat ili üzrə üzrə tərtib edildikdə “Cari” xanasında, əvvəlki hesabat dövrləri üzrə dürüstləşməyə dair hesabat tərtib

edildiyi halda “Dəqiqləşdirilmiş” xanasında, müəssisə səyyar vergi yoxlaması başa çatdıqdan sonra yoxlama zamanı aşkar edilməyən və vergi öhdəliyinin yaranmasına səbəb olan hallara görə bəyannamə təqdim edildiyi halda “Könüllü açıqlama”, müəssisə ləğv olunduqda və ya bu tədiyyə üzrə fəaliyyətini dayandırdıqda “Ləğv olma” xanasında “ X “ işarəsi göstərilir. “Ləğv olma” sözünün sağ sətrindəki xanalarda (hər xanada bir rəqəmlə) müəssisənin ləğv olunduğu və ya bu tədiyyə üzrə fəaliyyətinin dayandırdığı tarix göstərməlidir. “Ləğv olunma” bəyannaməsi vergi ödəyicisi tərəfindən yalnız ləğv edilməsi barədə müvafiq ərizə vergi orqanına təqdim edildiyi halda tərtib edilib təqdim edilməlidir.

Misal: Vergi ödəyicisi 2017-ci il üçün “Mənfəət vergisinin bəyannaməsi”ni təqdim edir. Bu halda 2018-ci ilin mart ayının 31-dən gec olmayaraq təqdim olunan bəyannamənin 5-ci “Bəyannamənin növü” sətrində “Cari” xanasına X işarəsi yazılır:

6	Bəyannamənin növü (müvafiq xanadan birində X göstərin)	X	Cari		Dəqiqləşdirilmiş		Ləğv olma	G	G	A	A	I	I	I	I
			Resident hüquqi şəxslər tərəfindən VM 149.2 maddəsinə əsasən hesabat illik üçün növbəti hesabat ilinin mart ayının 31-dən gec olmayaraq təqdim edilir		VM 72.5 maddəsinə əsasən əvvəlki hesabat dövrləri üzrə təqdim edilmiş hesabatlardakı məlumatlar üçün ucot sənədləri üzrə məlumatlara uyğun olmadığı hallarda həmin hesabat dövrü üçün dəqiqləşdirilmiş hesabat təqdim edilməlidir		VM 149.4 maddəsinə əsasən hüquqi şəxsin ləğv edilməsi haqqında qərarda göstərilən ləğv olunma tarixindən sonra 30 gün ərzində təqdim edilir	gün	ay	il					

Müəssisə ləğv olunduqda isə “**Ləğv olunma**” xanasında “X” işarəsi yazılır və “Ləğv olunma” sözünün sağ sətrindəki xanalarda (hər xanada bir rəqəmlə) müəssisənin ləğv olunduğu tarix göstərməlidir.

Misal: Müəssisə qanunvericiliyə uyğun olaraq 25 yanvar 2015-ci il tarixə ləğv olunmuşdur. Bu halda müəssisənin ləğv olunması barədə son bəyannamənin 5-ci sətrinin “**Ləğv olunma**” xanaları soldan sağa doğru ilk iki xanada “**gün**”, sonrakı iki xanada “**ay**”, sonuncu dörd xanada isə “**il**” aşağıdakı kimi yazılmalıdır:

6	Bəyannamənin növü (müvafiq xanadan birində X göstərin)		Cari		Dəqiqləşdirilmiş	X	Ləğv olma	2	5	0	1	2	0	1	5
			Resident hüquqi şəxslər tərəfindən VM 149.2 maddəsinə əsasən hesabat illik üçün növbəti hesabat ilinin mart ayının 31-dən gec olmayaraq təqdim edilir		VM 72.5 maddəsinə əsasən əvvəlki hesabat dövrləri üzrə təqdim edilmiş hesabatlardakı məlumatlar üçün ucot sənədləri üzrə məlumatlara uyğun olmadığı hallarda həmin hesabat dövrü üçün dəqiqləşdirilmiş hesabat təqdim edilməlidir		VM 149.4 maddəsinə əsasən hüquqi şəxsin ləğv edilməsi haqqında qərarda göstərilən ləğv olunma tarixindən sonra 30 gün ərzində təqdim edilir	gün	ay	il					

6.1-ci sətirdə, “Dəqiqləşdirilmiş bəyannamənin təqdim edilməsi barədə bildirişin nömrəsi” adlı sətirdə vergi ödəyicisinə vergi orqanı tərəfindən göndərilmiş “Vergi orqanına dəqiqləşdirilmiş vergi bəyannaməsinin və ya kənarlaşmaya dair yazılı izahatın təqdim edilməsi barədə” **Bildirişin** nömrəsi yazılmalıdır. Bildirişin nömrəsi yazılmadıqda və ya səhv yazıldıqda bu bəyannamə bildiriş üzrə verilmiş dəqiqləşdirilmiş bəyannamə hesab edilmir.

6.1	Dəqiqləşdirilmiş bəyannamənin təqdim edilməsi barədə bildirişin nömrəsi	1	7	0	5	0	0	0	2	4	5	8	7	6	0	0	0
-----	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

- 7-ci sətirdə “Uçot metodu” xanalarında müəssisənin bəyannamənin təqdim edildiyi dövr üzrə aparılan vergi uçotu metodundan asılı olaraq müvafiq “kassa metodu” və ya “hesablama metodu” xanalarında “X” işarəsi göstərməlidir.

Misal: Əgər müəssisə tərəfindən aparılan vergi uçotu kassa metodudursa, müvafiq xana aşağıdakı qaydada doldurulur:

7	Uçot metodu	(müvafiq xanadan birində X göstərin)	X	kassa metodu		hesablama metodu
---	-------------	--------------------------------------	---	--------------	--	------------------

- 8-ci sətirdə “Vergi dövrü”, “A” işarəsindən sonrakı dörd rəqəmli xanalarda bəyannamə hansı hesabat ilinə aid olduğu (hər xanada bir rəqəmlə) müvafiq il yazılır.

Misal: Əgər bəyannamə 2017-ci il üzrə tərtib edilsə, bu halda xanalar aşağıdakı qaydada doldurulur:

8	Vergi dövrü	A	2	0	1	7	il
---	-------------	---	---	---	---	---	----

Bölmə 2 . Verginin hesablanması

Bəyannamənin 2-ci Bölməsinin 1-ci “Hesabat dövrünün gəlirləri (ƏDV-siz, Aksizsiz və Yol vergisiz)” hissəsinin 200 kodlu “Malların təqdim edilməsindən (işlərin görülməsindən, xidmətlərin göstərilməsindən) gəlir” sətrinin A1 xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) 200.1 “Malların təqdim edilməsindən gəlir” və 200.2 “İşlərin görülməsindən və xidmətlərin göstərilməsindən gəlir” sətrlərinin xanalarında göstərilmiş məbləğlərin cəmi (200.1 + 200.2) yazılır.

Bəyannamənin 200.1.1 “Pərakəndə satışdan gəlir” sətrinin A1 xanalarında 200.1 “Malların təqdim edilməsindən gəlir” sətrinin pərakəndə satışdan gəlirə aid olan məbləği, 200.1.1.1 “o, cümlədən elektron ticarətdən” sətrinin A1 xanalarında pərakəndə satışdan gəlirin elektron ticarətə aid olan məbləği, 200.1.2 “Topdan satışdan gəlir” sətrinin A1 xanalarında 200.1 “Malların təqdim edilməsindən gəlir” sətrinin topdan satışdan gəlirə aid olan məbləği, 200.1.2.1 “o, cümlədən elektron ticarətdən” sətrinin A1 xanalarında topdan satışdan gəlirin elektron ticarətə aid olan məbləği yazılır.

Misal: “A” müəssisəsi 2017-ci il üzrə malların təqdim edilməsindən gəlir 245000,0 manat təşkil etmişdi ki, bunun da 50000,0 manatı pərakəndə ticarətdən gəlirə, o cümlədən 15000,0 manatı elektron ticarətdən gəlirə, 100000,0 manatı isə topdan satışdan gəlirə, o cümlədən 25000,0 manatı elektron ticarətdən gəlirə aiddir. Eyni zamanda İşlərin görülməsindən gəlir 60000,0 manat, xidmətlərin göstərilməsindən gəlir 115000,0 manat və sığorta fəaliyyətindən gəlirləri isə 28500,0 manat, elektron ticarətdən gəlirləri isə 12000,0 manat təşkil etmişdir. Bu halda **200** “Malların təqdim edilməsindən (işlərin görülməsindən, xidmətlərin göstərilməsindən) gəlir”, **200.1** “Malların təqdim edilməsindən gəlir”, **200.1.1** “Pərakəndə satışdan gəlir”, **200.1.1.1** “o cümlədən elektron ticarətdən”, **200.1.2** “Topdan satışdan gəlir”, **200.1.2.1** “o cümlədən elektron ticarətdən” **200.2** “İşlərin görülməsindən və xidmətlərin göstərilməsindən gəlir” və **200.2.1** “sığorta fəaliyyətindən gəlirlər”, **200.2.2** “o cümlədən elektron ticarətdən” sətrlərinin **A1** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

Sətrin kodu	Göstəricilər		Məbləğ, manatla									
			milyard		milyon		min		yüz	qəpik		
200	Malların təqdim edilməsindən (işlərin görülməsindən, xidmətlərin göstərilməsindən) gəlir	A1					4	2	0	0	0	0
200.1	Malların təqdim edilməsindən gəlir	A1					2	4	5	0	0	0
200.1.1	Pərakəndə satışdan gəlir	A1					5	0	0	0	0	0
200.1.1.1	o cümlədən elektron ticarətdən	A1					1	5	0	0	0	0
200.1.2	Topdan satışdan gəlir	A1					1	0	0	0	0	0
200.1.2.1	o cümlədən elektron ticarətdən	A1					2	5	0	0	0	0
200.2	İşlərin görülməsindən və xidmətlərin göstərilməsindən gəlir	A1					1	7	5	0	0	0
200.2.1	sığorta fəaliyyətindən gəlirlər	A1					2	8	5	0	0	0
200.2.1.1	- sığorta ehtiyatlarının qaytarılması	A1										
200.2.2	o cümlədən elektron ticarətdən	A1					1	2	0	0	0	0

Bəyanamənin **200.2.1** sığorta fəaliyyətindən gəlir” sətri sığorta fəaliyyəti ilə məşğul olan müəssisələr tərəfindən tərtib edilir və bu sətrin **A1** xanalarında **200.2.1.1** “Sığorta ehtiyatların qaytarılması” məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Bəyanamənin **201** “Amortizasiya olunan əsas vəsaitlərinin təqdim edilməsindən gəlir” sətrinin müvafiq **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 114.3-cü maddəsinə əsasən

amortizasiya olunan əsas vəsaitlərin təqdim edilməsindən əldə olunan ümumi gəlirin məbləği göstərilir:

Misal: Müəssisənin 2017-ci il ərzində “nəqliyyat vasitələri” kateqoriyasına aid və qalıq dəyəri 8 000,0 manat olan avtomashını 10 000,0 manata təqdim edilmişdir. Bu halda **201** sətrinin **A1** xanalarında 10000,0 manat aşağıdakı kimi yazılır:

201	Amortizasiya olunan əsas vəsaitlərin təqdim edilməsindən gəlir	A1								1	0	0	0	0	0	0
------------	--	-----------	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **202** “Amortizasiya olunmayan aktivlərin təqdim edilməsindən gəlir” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 114.2-ci maddəsində əsasən amotrizasiya olunmayan aktivlərin təqdim edilməsindən əldə edilən gəlir əks etdirilir.

Misal: Müəssisə 2016-cı il ərzində amortizasiya olunmayan 1000,0 manat dəyərində aktiv təqdim etmişdir. Bu halda **202** sətrinin **A1** xanalarında 1000,0 manat aşağıdakı kimi yazılır:

202	Amortizasiya olunmayan aktivlərin təqdim edilməsindən gəlir	A1								1	0	0	0	0	0	0
------------	---	-----------	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **203** “Daşınan və daşınmaz əmlakın icarəyə verilməsindən gəlir” sətrinin **A1** xanalarında daşınan və daşınmaz əmlakın icarəyə verilməsindən yaranan gəlir məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: 2017-ci ildə müəssisənin daşınan əmlakın icarəyə verilməsindən gəliri 30 000,0 manat və daşınmaz əmlakın icarəyə verilməsindən gəliri 80 000,0 manat olmuşdur. Bu halda **203** sətrinin **A1** xanalarında 110 000,0manat (30000,0 + 80000,0) məbləğ aşağıdakı kimi yazılır.

203	Daşınan və daşınmaz əmlakın icarəyə verilməsindən gəlir	A1								1	1	0	0	0	0	0
------------	---	-----------	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **204** “Digər müəssisələrin fəaliyyətində payçı kimi iştirakdan əldə edilmiş gəlir (dividendlər istisna olmaqla)” sətrində Vergi Məcəlləsinin 145-ci maddəsinə əsasən hüquqi şəxsin ləğv edilməsi nəticəsində iştirakçıların arasında bölüşdürülmüş aktivlərin dəyəri, habelə Vergi Məcəlləsinin 147-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda hüquqi şəxsin yenidənəşkili nəticəsində iştirakçının əldə etdiyi gəlirlər bu sətrin **A1** xanalarında **204.1** “50% çox səs hüququ verən səhm olan müəssisələrdə iştirakdan gəlir” sətrinin və **204.2** “50% az səs hüququ verən səhm olan müəssisələrdə iştirakdan gəlir” sətrinin xanalarında göstərilən məbləğlərin cəmi kimi (**204.1** + **204.2**) olaraq göstərilməlidir.

Misal: “A” müəssisəsi “B” müəssisənin 50%-dən çox səs hüququ verən səhmlərinin sahibidir və 2017-ci ildə “B” müəssisəsi ləğv edilərkən onun aktivləri iştirak payına müvafiq 25000,0 manat dəyərində “A” müəssisənin xeyrinə bölüşdürülmüşdür. Eyni zamanda “A” müəssisəsinin 50%-dən az səs hüququ verən səhmlərin sahibi olduğu “C” müəssisəsinin 2017-ci ildə yenidən təşkili nəticəsində “A” müəssisəsi 12000,0 manat gəlir əldə etmişdir. Bu halda **204** “Digər müəssisələrin fəaliyyətində payçı kimi iştirakdan əldə edilmiş gəlir (dividendlər istisna olmaqla)”, **204.1** “50% çox səs hüququ verən səhm olan müəssisələrdə iştirakdan gəlir” və **204.2** “50% az səs hüququ verən səhm olan müəssisələrdə iştirakdan gəlir” sətirlərinin **A1** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

204	Digər müəssisələrin fəaliyyətindən payçı kimi iştirakdan əldə edilmiş gəlir (dividend istisna olmaqla)	A1	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td><td>7</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>									3	7	0	0	0	0	0															
								3	7	0	0	0	0	0																			
204.1	50% -dən çox səs hüququ verən səhmi olan müəssisələrdə iştirakdan gəlir	A1	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2</td><td>5</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>									2	5	0	0	0	0	0															
								2	5	0	0	0	0	0																			
204.2	50%-dən az səs hüququ verən səhmi olan müəssisələrdə iştirakdan gəlir	A1	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1</td><td>2</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>									1	2	0	0	0	0	0															
								1	2	0	0	0	0	0																			

Bəyannamənin **205** kodlu “Birgə fəaliyyətdən əldə edilmiş gəlir” sətirində Vergi Məcəlləsinin 137-ci maddəsinə uyğun olaraq hüquqi şəxs yaratmadan birgə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin həmin fəaliyyətdən əldə etdikləri birgə gəliri (bu fəaliyyətlə bağlı birgə xərci çıxmaqla) hesabladıqdan sonra bu fəaliyyətin iştirakçıları arasında bölünmüş və vergi ödəyicisinin payına düşən gəlirin məbləği **A1** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir. **205.1** kodlu “Ümumi gəlir” sətirində hüquqi şəxs yaratmadan birgə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin əldə etdikləri birgə gəlirin məbləği **A1** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə), **205.2** kodlu “Ümumi xərc” sətirində isə hüquqi şəxs yaratmadan birgə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin bu fəaliyyətlə bağlı birgə xərcin məbləği **A1** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə), **205.3** kodlu “Fərq” sətirində hüquqi şəxs yaratmadan birgə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin əldə etdikləri birgə gəlir ilə bu fəaliyyətlə bağlı birgə xərclərin arasındakı fərqin məbləği **A1** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) və **205.4** kodlu “İştirak faizi” sətirində hüquqi şəxs yaratmadan birgə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin həmin birgə fəaliyyətdə olan iştirak faizi bu sətirin müvafiq **A3** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: Hüquqi şəxs yaratmadan birgə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan şəxslərin 2017-ci il üzrə həmin fəaliyyətdən əldə etdikləri birgə gəliri 500000,0 manat, bu fəaliyyətlə bağlı birgə xərci 300000,0 manat və bu bəyannaməni tərtib edən vergi ödəyicisinin həmin

birgə fəaliyyətdə olan iştirak faizi 70% təşkil etmişdir. Bu halda bəyannamənin **205** “Birgə fəaliyyətdən əldə edilmiş gəlir” sətrinin **A1** xanalarında, **205.1** “Ümumi gəlir” sətrinin **A1** xanalarında, **205.2** “Ümumi xərc” sətrinin **A1** xanalarında, **205.3** “Fərq” sətrinin **A1** xanalarında və **205.4** “İştirak faizi” sətrinin **A3** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır.

Sətrin kodu	Göstəricilər	Məbləğ, manatla																																	
205	Birgə fəaliyyətdən əldə edilmiş gəlir (sət.205.3 x sət.205.4 : 100)	A1 <table><tr><td colspan="4">milyard</td><td colspan="4">milyon</td><td colspan="4">min</td><td colspan="2">yüz</td><td colspan="2">qəpik</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1</td><td>4</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>	milyard				milyon				min				yüz		qəpik												1	4	0	0	0	0	0
milyard				milyon				min				yüz		qəpik																					
										1	4	0	0	0	0	0																			
205.1	Ümumi gəlir	A1 <table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>5</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>											5	0	0	0	0	0	0																
										5	0	0	0	0	0	0																			
205.2	Ümumi xərc	A1 <table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>											3	0	0	0	0	0	0																
										3	0	0	0	0	0	0																			
205.3	Fərq (sət.205.1 - sət.205.2)	A1 <table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>2</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>											2	0	0	0	0	0	0																
										2	0	0	0	0	0	0																			
205.4	İştirak faizi	A3 <table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>7</td><td>0</td><td>0</td><td colspan="4">%</td></tr></table>											7	0	0	%																			
										7	0	0	%																						

Bəyannamənin **206** “Əvəzsiz əsasla təqdim edilmiş aktivlərin dəyəri” sətrinin müvafiq **A1** xanalarında əvəzsiz əsasla təqdim edilmiş aktivlərin dəyərinin məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: 2017-ci ildə müəssisə tərəfindən əvəzsiz olaraq 450000,0 manat dəyərinə təqdim edilmişdir. Bu halda **206** sətrinin **A1** xanalarında 450000,0 manat məbləğ aşağıdakı kimi yazılır.

206	Əvəzsiz əsasla təqdim edilmiş aktivlərin dəyəri	A1	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td><td>5</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>						4	5	0	0	0	0	0	0
					4	5	0	0	0	0	0	0				

Bəyannamənin **207** kodlu “Səhmlər, istiqrazlar və digər qiymətli kağızların, iştirak paylarının, borc öhdəliklərinin və tələblərinin satışından əldə edilmiş gəlir” sətrinin **A1** xanalarında **207.1** “Səhmlərin satışından əldə edilmiş gəlir”, **207.2** “İstiqrazların satışından əldə edilmiş gəlir”, **207.3** “Digər qiymətli kağızların satışından əldə edilmiş gəlir”, **207.4** “İştirak paylarının satışından əldə edilmiş gəlir”, **207.5** “Borc öhdəliklərinin satışından əldə edilmiş gəlir” və **207.6** “Borc tələblərinin satışından əldə edilmiş gəlir” sətirlərinin **A1** xanalarında göstərilmiş məbləğlərin cəmi (**207.1** + **207.2** + **207.3** + **207.4** + **207.5** + **207.6**) (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: Müəssisənin 2017-ci ildə səhmlərin satışından 10000,0 manat, digər qiymətli kağızların satışından 5000,0 manat və borc tələblərinin satışından 1000,0 manat gəliri

olmuşdur. Bu halda bəyannamənin **207** “Səhmlər, paylar, istiqrazlar və digər qiymətli kağızların, iştirak paylarının, borc öhdəliklərinin və tələblərinin satışından əldə edilmiş gəlir” sətrinin müvafiq altsetirlərinin **A1** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır.

207	Səhmlər, istiqrazlar və digər qiymətli kağızların, iştirak paylarının, borc öhdəliklərinin və tələblərinin satışından əldə edilmiş gəlirlər	A1								1	6	0	0	0	0	0
207.1	Səhmlərin satışından əldə edilmiş gəlir	A1								1	0	0	0	0	0	0
207.2	İstiqrazların satışından əldə edilmiş gəlir	A1														
207.3	Digər qiymətli kağızların satışından əldə edilmiş gəlir	A1								5	0	0	0	0	0	0
207.4	İştirak paylarının satışından əldə edilmiş gəlir	A1														
207.5	Borc öhdəliklərinin satışından əldə edilmiş gəlir	A1														
207.6	Borc tələblərinin satışından əldə edilmiş gəlir	A1								1	0	0	0	0	0	0

Bəyannamənin **208** “İddia müddəti ötmüş və kreditorlar tərəfindən silinmiş kreditor borcları üzrə gəlir” sətrinin **A1** xanalarında qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş qaydada iddia müddəti ötmüş kreditor borcunun və Vergi Məcəlləsinin 13.2.16.5-ci maddəsinə uyğun olaraq vergi ödəyicisinin borclarının onun kreditorları tərəfindən silinməsindən gəlir məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: 2017-ci ildə müəssisənin 50000,0 manat iddia müddəti ötmüş kreditor borcu müəyyən edilmişdir və eyni zamanda həmin dövrdə onun kreditorları tərəfindən bu müəssisəyə 150000,0 manat borc bağışlanmışdır. Bu halda **208** sətrinin **A1** xanalarında 200000,0 manat (50000,0 + 150000,0) məbləğ aşağıdakı kimi yazılır.

208	İddia müddəti ötmüş və kreditorlar tərəfindən silinmiş kreditor borcları üzrə gəlir	A1								2	0	0	0	0	0	0
------------	---	-----------	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **209** “Uduşlar” sətrinin **A1** xanalarında müxtəlif növ lotoreyalardan, uduşlu istiqrazlardan və digər pul və ya natura şəklində uduş nəzərdə tutan oyunlardan uduş nəticəsində əldə edilmiş gəlir məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: 2016-cı ildə müəssisə lotoreyadan uduş nəticəsində 1000000,0 manat gəlir əldə etmişdir. Bu halda **209** sətrinin **A1** xanalarında 1000000,0 manat məbləğ aşağıdakı kimi yazılır.

209	Uduşlar	A1								1	0	0	0	0	0	0
------------	---------	-----------	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **210** “Royalti” sətrinin **A1** xanalarında royaltidən əldə edilmiş gəlir məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir. **210.1** “Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda alınmış royaltidən gəlir” sətrinin **A1** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda alınmış royaltidən gəlirin məbləği göstərilir.

Misal: 2017-ci ildə müəssisənin royaltidən gəliri 350000,0 manat təşkil etmişdir ki, bunun da 100000,00 manatını Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda alınmış royaltidən gəlirin məbləği təşkil etmişdir. Bu halda **210** “Royalti” və **210.1** “Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda alınmış royaltidən gəlir” sətrinin **A1** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır.

210	Royalti	A1				3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
210.1	Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda royaltidən gəlir	A1				1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bəyannamənin **211** “Dividendlər” sətrinin **A1** xanalarında **211.1** “Azərbaycan Respublikasında alınmış dividendlər” və **211.2** “Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda alınmış dividendlər” (hər iki halda dividendin məbləği ödəmə mənbəyində tutulmuş vergilər çıxılmadan göstərməlidir) sətirlərinin **A1** xanalarında göstərilmiş məbləğlərin cəmi (**211.1** + **211.2**) (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: Müəssisənin 2017-ci ildə Azərbaycan Respublikasında alınmış dividendlərinin məbləği 400000,0 manat (ödəmə mənbəyində tutulmuş vergi məbləği ilə birlikdə) və Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda alınmış dividendləri isə 700000,0 manat (ödəmə mənbəyində tutulmuş vergi məbləği ilə birlikdə) təşkil etmişdir. Bu halda bəyannamənin **211** “Dividendlər”, **211.1** “Azərbaycan Respublikasında alınmış dividendlər” və **211.2** “Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda alınmış dividendlər” sətirlərinin **A1** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır.

211	Dividendlər	A1					1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
211.1	Azərbaycan Respublikasında alınmış dividendlər	A1					4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
211.2	Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda alınmış dividendlər	A1					7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Bəyannamənin **212** “Faizlər” sətrinin **A1** xanalarında **212.1** “Bank fəaliyyətindən faizlər” (bank fəaliyyətinin ayrı-ayrı növlərini həyata keçirən kredit təşkilatları tərəfindən doldurulur) və **212.2** “Digər faiz gəlirləri” (faizin məbləği ödəmə mənbəyində

tutulmuş vergilər çıxılmadan nəzərə alınmalıdır) sətirlərinin **A1** xanalarında göstərilmiş məbləğlərin cəmi (**212.1** + **212.2**) (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal 1: Bankın 2017-ci ildə verdiyi kreditlər üzrə əldə etdiyi faiz məbləği 250000,0 manat təşkil etmişdir. Bu halda bəyannamənin **212** “Faizlər”, **212.1** “Bank fəaliyyətindən faizlər” və **212.2** “Digər faiz gəlirləri” sətirlərinin **A1** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır.

212	Faizlər	A1						2	5	0	0	0	0	0	0
212.1	Bank fəaliyyətindən faizlər	A1						2	5	0	0	0	0	0	0
212.2	Digər faiz gəlirləri	A1													

Misal 2: Müəssisənin banka qoyduğu depozitlər üzrə 2017-ci ildə faiz gəliri 20000,0 manat təşkil etmişdir. Bu halda bəyannamənin **212** “Faizlər”, **212.1** “Bank fəaliyyətindən faizlər” və **212.2** “Digər faiz gəlirləri” sətirlərinin **A1** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır.

212	Faizlər	A1						2	0	0	0	0	0	0	0
212.1	Bank fəaliyyətindən faizlər	A1													
212.2	Digər faiz gəlirləri	A1						2	0	0	0	0	0	0	0

Bəyannamənin **213** “Əvvəllər gəlirdən çıxılmış ehtiyatın azaldılmasından gəlir” sətri bank, bank fəaliyyətinin ayrı-ayrı növlərini həyata keçirən kredit təşkilatları və sığorta təşkilatları tərəfindən tərtib edilir. Bu sətrin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 141.2-ci maddəsində uyğun olaraq əvvəllər gəlirdən çıxılmış ehtiyatların 112-ci maddənin müddəalarına əsasən azalmış məbləği göstərilir:

Misal: Bank təşkilatı 2017-ci ildə verilmiş kredit üzrə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş normalara uyğun ehtiyat yaratmış və VM-nin 111.3 maddəsinə əsasən həmin ildə 13000,0 manat məbləği gəlirdən çıxmışdır. 2016-cı ildə ehtiyat ayırma normalarında dəyişikliklərlə əlaqədar əvvəl çıxılmış 13000,0 manat ehtiyat məbləği gəlirdə bərpa edilməlidir və **213** sətrinin **A1** xanalarında 13000,0 manat aşağıdakı kimi yazılır:

213	Əvvəllər gəlirdən çıxılmış ehtiyatın azaldılmasından gəlir	A1						1	3	0	0	0	0	0	0
------------	--	-----------	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **214** “Xarici valyutaların manata nisbətən müsbət məzənnə fərqi” sətrinin **A1** xanalarında valyuta hesabı üzrə, həmçinin valyuta ilə debitor və kreditor borcları üzrə yaranan müsbət məzənnə fərqi (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: 2017-ci ildə müəssisənin valyuta hesabı üzrə 25000,0 manat və valyuta ilə kreditor borcunun yarandığı tarixdən borcun ləğv edildiyi tarixədək 50000,0 manat müsbət məzənnə fərqi yaranmışdır. Bu halda **214** sətrinin **A1** xanalarında 75000,0 manat (25000,0 + 50000,0) məbləğ aşağıdakı kimi yazılır.

214	Xarici valyutaların manata nisbətən müsbət məzənnə fərqi	A1							7	5	0	0	0	0	0
------------	--	-----------	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **215** “Əvvəllər gəlirdən çıxılmış xərcin, zərərin və ya ümidsiz borcun ödənilməsindən gəlir” sətrinin **A1** xanalarında əvvəllər gəlirdən çıxılmış xərcin, zərərin və ya Vergi Məcəlləsinin 111-ci maddəsinə uyğun olaraq əvvəllər çıxılmış ümidsiz borcun ödənilməsindən gəlirin məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) 141.1-ci maddəyə əsasən göstərilir.

Misal: 2017-ci ildə müəssisənin Vergi Məcəlləsinin 111-ci maddəsinə uyğun olaraq əvvəllər gəlirdən çıxılmış ümidsiz borcun debitorlar tərəfindən ödənilməsindən gəlirinin məbləği 90000,0 manat təşkil etmişdir. Bu halda **215** sətrinin **A1** xanalarında 90000,0 manat məbləğ aşağıdakı kimi yazılır.

215	Əvvəllər gəlirdən çıxılmış xərcin, zərərin və ya ümidsiz borcun ödənilməsindən gəlir	A1							9	0	0	0	0	0	0
------------	--	-----------	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **216** “Vergilərin uçotu metodunun dəyişilməsi nəticəsində yaranan keçmiş illərin gəliri” sətrinin müvafiq **A1** xanalarında yeni uçot metodunun tətbiq edilməsindən yaranmış gəlirlərin (Vergi Məcəlləsinin 130.5-ci maddəsinə əsasən uçot metodu dəyişdirilərkən verginin məbləğinə təsir göstərən mühasibat əməliyyatlarına düzəlişlər uçot metodunun dəyişdirildiyi ildə aparılmalıdır ki, bu əməliyyatlardan heç biri nəzərdən qaçırılmasın və ya iki dəfə hesaba alınmasın) məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: 2017-ci ildə müəssisə uçot metodunu dəyişdirərək hesablamalar metoduna keçmişdir. Bu zaman müəssisə 01.01.2010-cu il tarixə yüklənmiş mallara görə 300000,0 manat, debitor borcları üzrə və çəkilən xərclərə görə 200000,0 manat kreditor borcları üzrə qalıqlarını 2016-cı ilin yekununa görə öz maliyyə nəticələrinə aid etməlidir. Bu halda **216** sətrinin **A1** xanalarında 100000,0 manat (300000,0 - 200000,0) məbləğ aşağıdakı kimi yazılır.

216	Vergilərin uçotu metodunun dəyişilməsi nəticəsində yaranan keçmiş illərin gəliri	A1						1	0	0	0	0	0	0	0
-----	--	----	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **217** “Yuxarıdakı bəndlərdə nəzərdə tutulmayan digər gəlirlər (o cümlədən mənfəət vergisindən azad edilən gəlirlər)” sətrinin müvafiq **A1** xanalarında **200** **216**-ci sətirlərdə nəzərdə tutulmayan digər gəlirlərin, o cümlədən **217.1** “İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyəti üzrə alınmış gəlirlər” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.-ci maddədə göstərilən mənfəət vergisindən azad edilən gəlirlərin, həmçinin qanunla təsdiq olunmuş Bakı-Tbilisi-Ceyhan Əsas İxrac Boru Kəməri haqqında Saziş üzrə əldə edilən gəlirlərin, **217.2** “Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda əldə edilmiş gəlirlər” sətrinin **A1** xanalarında Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda əldə edilmiş gəlirlərin, **217.3** “Transfer qiymətlərin tətbiq edilməsindən əldə edilmiş gəlirlər” **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 14-1-ci maddəsinə əsasən transfer qiymətlərin tətbiq edilməsindən əldə edilmiş gəlirlərin məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: 2017-ci ildə müəssisə Vergi Məcəlləsinin 106.1.8-ci maddəsinə əsasən Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq dövlət büdcəsinə olan 650000,0 manat vergi borclarının silinməsindən gəlir əldə etmişdir. Eyni zamanda həmin dövrdə müəssisənin Bakı-Tbilisi-Ceyhan Əsas İxrac Boru Kəməri haqqında Saziş üzrə 700000,0 manat gəliri olmuşdur. Bu halda **217** sətrinin **A1** xanalarında 1350000,0 manat (650000,0 + 700000,0) məbləğ aşağıdakı kimi yazılır.

217	Yuxarıdakı bəndlərdə nəzərdə tutulmayan digər gəlirlər (o cümlədən mənfəət vergisindən azad edilən gəlirlər)	A1						1	3	5	0	0	0	0	0
-----	--	----	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---	---

Misal: Təqvim ili ərzində podratçı təqdim edilmiş mallara (işlərə, xidmətlərə) görə hesaba daxil olmuş və ya daxil olmuş hesab edilən 4600000,0 manat məbləğlərin cəmi sətri **217.1**-də göstərilir.

217.1	İxrac məqsədli neft-qaz fəaliyyəti üzrə alınmış gəlirlər	A1						4	6	0	0	0	0	0	0
-------	--	----	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **218** “Ü M U M İ G Ə L İ R L Ə R” (sət.200 + sət.201 + sət.202 + sət.203 + sət.204 + sət.205 + sət.206 + sət.207 + sət.208 + sət.209 + sət.210 + sət.211 + sət.212 + sət.213 + sət.214 + sət.215 + sət.216 + sət.217) sətrinin **A1** xanalarında yuxarıda mötərizədə göstərilən sətirlərin cəmi məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Bəyannamənin **219** “Ümumi gəlirdən çıxılmalar” sətrinin “A1” xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) **219.1** “Rezident tərəfindən ödənilən dividend”, **219.2** “Təqdim olunmuş (amortizasiya olunmayan) aktivlərin qalıq dəyəri”, **219.3** “Xarici valyutalarının manata nisbətən məzənnəsinin dəyişməsindən yaranan mənfi fərq” və **219.4** “Vergidən azad edilən gəlirlər” sətrlərinin xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106-cı maddəsinə müvafiq olaraq göstərilmiş məbləğlərin cəmi (**219.1** + **219.2** + **219.3** + **219.4**) göstərilir. **219.1** sətrinin **A1** xanalarında rezident müəssisə tərəfindən ödənilən və ödəmə mənbəyində Vergi Məcəlləsinin 122-ci maddəsinə əsasən vergiyə cəlb edilmiş dividendlərin ümumi (ödəmə mənbəyində tutulmuş vergini nəzərə almadan) məbləğləri göstərilməlidir.

Misal: 2017-ci ildə rezident müəssisə tərəfindən 50000,0 manat dividend hesablanmış və ödəmə mənbəyində 10% vergi tutaraq “A” müəssisəsinə 45000,0 manat (50000,0-50000,0*10%) ödəniş aparmışdır. Eyni zamanda “A” müəssisəsi 2016-cı ildə anbarda saxlanılan istismara verilməmiş, amortizasiya olunmayan və qalıq dəyəri 8000,0 manat olan qaldırıcı avadanlığı təqdim etmişdir. Bundan başqa həmin dövrdə “A” müəssisəsinin xarici valyuta ilə aparılan mənfi məzənnə fərqi 18000,0 manat təşkil etmiş və dövlət büdcəsinə olan 10000,0 manat borcu silinmişdir. Bu halda bəyannamənin müvafiq xanaları aşağıdakı kimi doldurulur:

219	Ümumi gəlirdən çıxılmalar	A1						8	6	0	0	0	0	0
219.1	Rezident tərəfindən ödənilən dividend	A1						5	0	0	0	0	0	0
219.2	Təqdim olunmuş (amortizasiya olunmayan) aktivlərin qalıq dəyəri	A1						8	0	0	0	0	0	0
219.3	Xarici valyutaların manata nisbətən məzənnəsinin dəyişməsindən yaranan mənfi fərq	A1						1	8	0	0	0	0	0
219.4	Vergidən azad edilən gəlirlər	A1						1	0	0	0	0	0	0

Bəyannamənin **219.4** “Vergidən azad edilən gəlirlər” sətrinin “A1” xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə):

- **219.4.1** “Xeyriyyə təşkilatlarının gəlirləri (sahibkarlıq fəaliyyətindən əldə edilən gəlirlər istisna olunmaqla)” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.1-ci maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;
- **219.4.2** “Qeyri-kommersiya təşkilatların aldıkları əvəzsiz köçürmələr, üzvlük haqları və ianələr” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.2-ci maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.3** “beynəlxalq, dövlətlərarası və hökumətlərarası təşkilatların gəlirləri (sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlirlər istisna olmaqla)” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.3-cü maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.4** “Dövlət hakimiyyəti orqanlarının, büdcə təşkilatlarının və yerli özünü idarəetmə orqanlarının gəlirləri (sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlir istisna olmaqla)” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.4-ci maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.5** “Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının, onun qurumlarının, maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının, icbari tibbi sığorta xidmətləri göstərən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının yaratdığı qurumun, dövlət adından yaradılan səhiyyə (tibb) müəssisələrinin və Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun, habelə Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun gəlirləri” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.5-ci maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.6** “alınmış sığorta ödənişləri (həmin sığorta hadisəsi ilə əlaqədar zərərə aid edilən məbləğlərdən başqa)” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.6-ci maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.7** “Sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsil alması üçün yaradılmış xüsusi təhsil müəssisələrinin gəliri (sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlir istisna olmaqla)” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.7-ci maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.8** “Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq dövlət büdcəsinə olan vergi borclarının silinməsindən əldə olunan gəlir” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.8-ci maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.9** “müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş hallarda hüquqi şəxsin qərarı ilə onun özünün və onun tam mülkiyyətində olan rezident törəmə müəssisələrinin birinin balansından digərinin balansına əvəzsiz olaraq verilən aktivlərin dəyəri” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.9-cu maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.10** “müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarına əsasən bir hüquqi şəxsin balansından əvəzsiz olaraq digər şəxsin balansına verilmiş əsas vəsaitlərin dəyəri” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.10-cu maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.11** “neft-qaz ehtiyatlarının kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü, ixrac boru kəmərləri haqqında və bu qəbildən olan digər sazişlərə uyğun olaraq əsas fondların,

daşınar əmlakın və digər aktivlərin hər hansı şəkildə həmin sazişlərdə Azərbaycan Respublikasını təmsil edən tərəfə təqdim edilməsi üzrə əməliyyatlar” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.11-ci maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.12** “müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarına əsasən yaradılan sənaye və texnologiyalar parkının idarəedici təşkilatının və ya operatorunun mənfəətinin sənaye və texnologiyalar parkının infrastrukturunun tikintisinə və saxlanılmasına yönəldilmiş hissəsi” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.12-ci maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.13** “müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarına əsasən yaradılan sənaye və texnologiyalar parkının rezidenti olan hüquqi şəxslərin sənaye və texnologiyalar parkındakı fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlir” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.13-cü maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.14** “kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan (o cümlədən, sənaye üsulu ilə) hüquqi şəxslərin bu fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlir” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.14-cü maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.15** “körpələr evlərinin, körpələr evi-uşaq bağçalarının, uşaq bağçalarının, xüsusi uşaq bağçalarının və uşaq evlərinin bu fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlir” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.15-ci maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.16** “Torpaqların dövlət ehtiyacları üçün alınması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən hüquqi şəxslərə ödənilən kompensasiya” sətrinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.16-cı maddəsinə müvafiq əldə edilən gəlirlərin;

- **219.4.17** “Qanunla təsdiq olunmuş Əsas Boru Kəməri haqqında və digər bu qəbildən olan sazişlər və ya qanunlar çərçivəsində göstərilən fəaliyyətindən əldə olunan gəlir” sətrinin

A1 xanalarında göstərilmiş gəlir məbləğlərin cəmi
(**219.4.1** + **219.4.2** + **219.4.3** + **219.4.4** + **219.4.5** + **219.4.6** +
219.4.7 + **219.4.8** + **219.4.9** + **219.4.10** + **219.4.11** + **219.4.12** + **219.4.13** + **219.4.14** +
219.4.15 + **219.4.16** + **219.4.17**) göstərilir.

Misal: 2017-ci ildə qeyri-kommersiya təşkilatı 20000,0 manat məbləğində əvəzsiz köçürmə almışdır. Eyni zamanda bu qeyri-kommersiya təşkilatı 2016-cı il ərzində sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olaraq Əsas İxrac Boru Kəməri haqqında Saziş çərçivəsində Podratçı üçün 25000,0 manat məbləğində xidmət göstərmişdir. Bu halda bəyannamənin müvafiq xanaları aşağıdakı kimi doldurulur:

Sətrin kodu	Göstəricilər	Məbləğ, manatla
		miilyard miilyon min yüz qəpik
219.3	Xarici valyutaların manata nisbətən məzənnəsinin dəyişməsindən yaranan mənfi fərq	A1
219.4	Vergidən azad edilən gəlirlər	A1
219.4.1	- xeyriyyə təşkilatlarının fəaliyyətindən gəlirlər (sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlir istisna olmaqla)	A1
219.4.2	- qeyri-kommersiya təşkilatlarının aldıkları əvəzsiz köçürmələr, üzvlük haqları və ianələr	A1
219.4.3	- beynəlxalq dövlətlərarası və hökumətlərarası təşkilatların gəlirləri (sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlir istisna olmaqla)	A1
219.4.4	- dövlət hakimiyyəti orqanlarının, büdcə təşkilatlarının və yerli özünü idarəetmə orqanlarının gəlirləri (sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlir istisna olmaqla)	A1
219.4.5	- Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının, onun qurumlarının, maliyyə bazarlarına nəzarət orqanının, icbari tibbi sığorta xidmətləri göstərən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının yaratdığı qurumun, dövlət adından yaradılan səhiyyə (tibb) müəssisələrinin və Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fondunun, habelə Əmanətlərin Sığortalanması Fondunun gəlirləri	A1
219.4.6	- alınmış sığorta ödənişləri (həmin sığorta hadisəsi ilə əlaqədar zərəərə aid edilən məbləğlərdən başqa)	A1
219.4.7	- sağlamlıq imkanları məhdud şəxslərin təhsil alması üçün yaradılmış xüsusi təhsil müəssisələrinin gəliri (sahibkarlıq fəaliyyətindən gəlir istisna olmaqla)	A1
219.4.8	- Azərbaycan Respublikasının Qanunvericiliyinə uyğun olaraq dövlət büdcəsinə olan vergi borcunun silinməsindən əldə olunan gəlir	A1
219.4.9	- müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilmiş hallarda hüquqi şəxsin qərarı ilə onun özünün və onun tam mülkiyyətində olan rezident törəmə müəssisələrinin birinin balansından digərinin balansına əvəzsiz olaraq verilən aktivlərin dəyəri	A1
219.4.10	- müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarına əsasən bir hüquqi şəxsin balansından əvəzsiz olaraq digər şəxsin balansına verilmiş əsas vəsaitlərin dəyəri	A1
219.4.11	- neft-qaz ehtiyatlarının kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü, ixrac boru kəmərləri haqqında və bu qəbildən olan digər sazişlərə uyğun olaraq əsas fondların, daşınar əmlakın və digər aktivlərin hər hansı şəkildə həmin sazişlərdə Azərbaycan Respublikasını təmsil edən tərəfə təqdim edilməsi üzrə əməliyyatlar	A1
219.4.12	- müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarına əsasən yaradılan sənaye və texnologiyalar parkının idarəedici təşkilatının və ya operatorunun mənfəətinin sənaye və texnologiyalar parkının infrastrukturunun tikintisinə və saxlanılmasına yönəldilmiş hissəsi	A1
219.4.13	- müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarına əsasən yaradılan sənaye və texnologiyalar parkının rezidenti olan hüquqi şəxslərin sənaye və texnologiyalar parkındakı fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlir	A1
219.4.14	- kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı ilə məşğul olan (o cümlədən, sənaye üsulu ilə) hüquqi şəxslərin bu fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlir	A1
219.4.15	- körpələr evlərinin, körpələr evi-uşaq bağçalarının, uşaq bağçalarının, xüsusi uşaq bağçalarının və uşaq evlərinin bu fəaliyyətdən əldə etdikləri gəlir	A1
219.4.16	- "Torpaqların dövlət ehtiyacları üçün alınması haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən hüquqi şəxslərə ödənilən kompensasiya	A1
219.4.17	- Qanunla təsdiq olunmuş əsas boru kəməri haqqında və digər bu qəbildən olan sazişlər və ya qanunlar çərçivəsində göstərilən fəaliyyətdən əldə olunan gəlir	A1

Bəyannamənin **220** “Çıxılmalardan sonra ÜMUMİ GƏLİR” sətrinin “A1” xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) **218** “Ümumi gəlir” sətrinin **A1** xanalarında göstərilən məbləğdən **219** “Ümumi gəlirdən çıxılmalar” sətrinin **A1** xanalarında göstərilən məbləğin çıxılmasından yaranan fərq məbləği yazılır.

Hissə 2. Hesabat dövründə gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı XƏRCLƏR

Bəyannamənin 2-ci Bölməsinin 2-ci Hissəsi hesabat dövründə gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı xərclərin məbləğinin əks etdirilməsi üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Bəyannamənin **221** “Malların təqdim edilməsi (işlərin görülməsi və xidmət göstərilməsi) üzrə xərclər” sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) **221.1** ---- **221.15** altsətrlərinin **A4** xanalarında göstərilmiş məbləğlərin cəmi (**221.1** + **221.2** + **221.3** + **221.4** + **221.5** + **221.6** + **221.7** + **221.8** + **221.9** + **221.10** + **221.11** + **221.12** + **221.13** + **221.14** + **221.15**) yazılır.

- **221.1** “Əmək haqqı və ona bərabər tutulan ödənişlər” sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) **221.1.1** “əcnəbi işçilər üzrə” və **221.1.2** “yerli işçilər üzrə” sətrlərinin **A4** xanalarında göstərilmiş məbləğlərin cəmi (**221.1.1** + **221.1.2**) göstərilir. Bu sətrlərdə hesabat dövrü ərzində gəlirin əldə edilməsi ilə bağlı işə götürən tərəfindən muzzla işləyən fiziki şəxslərə (daimi və müvəqqəti) aparılan əmək haqqı və ona bərabər tutulan ödənişlərin məbləğləri göstərilir.

Misal: “A” müəssisəsində 2016-cı ildə əsas iş yeri olan 5 nəfər əcnəbi, 40 nəfər yerli işçi çalışmışdır. Həmin dövrdə bu işçilərə “A” müəssisəsi tərəfindən müvafiq olaraq 7500,0 manat və 43000,0 manat əmək haqqı hesablanmış və ödənilmişdir. Eyni zamanda həmin dövrdə müvəqqəti əmək müqaviləsi əsasında müəssisədə 2 nəfər əcnəbi vətəndaş çalışmış və onlara 3500,0 manat əmək haqqı ödənilmişdir. Bu halda **221.1** “Əmək haqqı və ona bərabər tutulan ödənişlər”, **221.1.1** “əcnəbi işçilər üzrə” və **221.1.2** “yerli işçilər üzrə” sətrlərin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

Sətrin kodu	Göstəricilər		Məbləğ, manatla									
			miilyard	miilyon	min	üz	üz	üz	üz	üz	üz	üz
221.1	Əmək haqqı və ona bərabər tutulan ödəmələr	A4				5	4	0	0	0	0	0
221.1.1	- əcnəbi işçilər üzrə	A4				1	1	0	0	0	0	0
221.1.2	- yerli işçilər üzrə	A4				4	3	0	0	0	0	0

Bəyannamənin **221.2** "Sosial sığorta haqları" sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilmiş məbləğlərə qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş nisbət ilə işə götürən tərəfindən hesablanmış icbari sosial sığorta ayırmaları göstərilir.

Misal: "A" müəssisəsində 2010-cu ildə əsas iş yeri olan 40 nəfər yerli işçi çalışmışdır. Bunların 35 nəfəri daimi 5 nəfəri isə müvəqqəti işçidir. "A" müəssisəsi tərəfindən həmin işçilərə il ərzində 9460,0 manat sosial sığorta ayırmaları hesablanmışdır (ödənilmişdir). Bu halda **221.2** "Sosial sığorta haqları" sətrinin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

Sətrin kodu	Göstəricilər		Məbləğ, manatla									
			miilyard	miilyon	min	üz	üz	üz	üz	üz	üz	üz
221.2	Sosial sığorta haqları	A4				9	4	6	0	0	0	0

Bəyannamənin **221.3** "Xammal və materialları" sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) Vergi Məcəlləsinin 139-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada uçota alınmış və gəlirin əldə edilməsi ilə bağlı məsrəflərə silinmiş əmtəə-material ehtiyatlarının (xammal və material) dəyəri əks etdirilir.

Misal: "A" müəssisəsi 2016-cı ildə gəlirin əldə edilməsi bağlı 17000,0 manat dəyərində xammal və material silmişdir. Bu halda **221.3** "Xammal və materialları" sətrinin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

221.3	Xammal və materiallar	A4				1	7	0	0	0	0	0
-------	-----------------------	----	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **221.4** "Malın dəyəri" sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) Vergi Məcəlləsinin 139-cu maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada uçota alınmış və gəlirin əldə edilməsi ilə bağlı məsrəflərə aid edilmiş əmtəə-material ehtiyatlarının (malların) dəyəri əks etdirilidir.

Misal: "A" müəssisəsi 2016-cı ildə satınalma əməliyyatlarından gəlirin əldə edilməsi ilə bağlı 16000,0 manat dəyərində malları məsrəflərə aid etmişdir. Bu halda **221.4** "Malların dəyəri" sətrinin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

221.4	Malın dəyəri	A4				1	6	0	0	0	0	0
-------	--------------	----	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

221.5 “İcarə haqqı” sətrinin **A4** xanalarında **221.5.1** “hüquqi şəxslər üzrə” və **221.5.2** “fiziki şəxslər üzrə” sətirlərinin **A4** xanalarında hüquqi və fiziki şəxslərə (Vergi Məcəlləsinin 124-cü maddəsinə müvafiq ödəmə mənbəyində tutulmuş vergini nəzərə almadan) ödənilmiş və ya hesablanmış (həmin dövr üzrə vergi uçotu metodundan asılı olaraq) və hesabat dövrünə aid icarə haqqının məbləğlərinin cəmi (**221.5.1**+**221.5.2**) göstərilir.

Misal: “A” müəssisəsi vergi uçotunu kassa metodu ilə aparır və 2016-cı ilin oktyabr ayında “B” müəssisəsinə icarəyə götürülmüş avadanlığa görə 6 aylıq icarə haqqını (1 aylıq icarə haqqının məbləği – 2000,0 manat), yəni oktyabr-dekabr 2016-cı il üzrə və yanvar-mart 2015-ci il dövrü üçün 12000,0 manat avans icarə haqqı ödəmişdir. Bu halda “A” müəssisəsi yalnız 2016-cı ilin oktyabr-dekabr aylarına aid 6000,0 manat (12000,0/6*3) icarə haqqını 2016-cı il üzrə məsrəflərdə əks etdirməlidir. Bundan başqa “A” müəssisəsi 2014-cü il üzrə fiziki şəxsə icarəyə götürülmüş avtomasına görə 4000,0 manat icarə haqqı ödəmişdir. Bu halda **221.5** “İcarə haqqı” sətrinin **A4** xanalarında, **221.5.1** “hüquqi şəxslər üzrə” və **221.5.2** “fiziki şəxslər üzrə” sətirlərinin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

221.5	İcarə haqqı	A4						1	0	0	0	0	0	0
221.5.1	- hüquqi şəxslər üzrə	A4						6	0	0	0	0	0	0
221.5.2	- fiziki şəxslər üzrə	A4						4	0	0	0	0	0	0

Bəyannamənin **221.6** “Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarı ilə müəyyən edilmiş ezamiyyə xərclərinin məbləğləri” sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) hesabat dövrü ərzində müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən təsdiq edilmiş normalar daxilində çəkilən ezamiyyə xərclərinin məbləğləri əks etdirilməlidir.

Qeyd: Faktiki ezamiyyə xərclərinin normadan artıq hissəsi Vergi Məcəlləsinin 109.7-ci maddəsinə əsasən gəlirdən çıxılan xərclərə aid edilmir.

Misal: “A” müəssisəsinin 2014-cü ildə faktiki ezamiyyə xərcləri 19000,0 manat təşkil etmiş, lakin bu məbləğin 4000,0 manatı qanunvericiliklə müəyyən edilmiş normadan artıq olmuşdur. Bu halda “A” müəssisəsi 2014-cü il üzrə məsrəflərinə ezamiyyə xərcləri kimi 15000,0 manat (19000,0-4000,0) aid etməli və **221.6** “Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarı ilə müəyyən edilmiş ezamiyyə xərclərinin məbləğləri” sətrinin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

221.6	Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarı ilə müəyyən edilmiş əzamiyyə xərclərinin məbləğləri	A4						1	5	0	0	0	0	0
-------	--	----	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **221.7** “Enerji xərcləri” sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) hesabat dövrü ərzində gəlirin əldə edilməsi ilə bağlı çəkilmiş enerji xərclərinin məbləği əks etdirilir.

Misal: “A” müəssisəsinin 2016-cı ildə gəlirin əldə edilməsi ilə bağlı enerji xərcləri 28000,0 manat təşkil etmişdir. Bu halda **221.7** “Enerji xərcləri” sətrinin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

221.7	Enerji xərcləri	A4						2	8	0	0	0	0	0
-------	-----------------	----	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

Hesabat dövrü ərzində gəlirin əldə edilməsi ilə bağlı qaz, yanacaq, su və kanalizasiya, rabitə, mühafizə, bank xidməti üzrə xərclər və reklam xərclərinin məbləğləri bəyannamənin **221.8** “Qaz xərcləri”, **221.9** “Yanacaq xərcləri”, **221.10** “Su və kanalizasiya xərcləri”, **221.11** “Rabitə xərcləri”, **221.12** “Mühafizə xərcləri”, **221.13** “Bank xidməti üzrə xərclər”, **221.14** “Reklam xərcləri” səitrlərinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) **221.7** sətir üzrə misalda göstərilən qaydada əks etdirilməlidir.

Bəyannamənin **221.15** “Biləvasitə malların təqdim edilməsi (işlərin görülməsi, xidmətlərin göstərilməsi) ilə bağlı sair xərclər” sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) hesabat dövrü ərzində gəlirin əldə edilməsi ilə bağlı çəkilmiş, lakin **221.1** ---- **221.14** səitrlərdə göstərilməsi nəzərdə tutulmayan biləvasitə malların təqdim edilməsi (işlərin görülməsi, xidmətlərin göstərilməsi) ilə bağlı sair xərclərin məbləği əks etdirilməlidir.

Misal: “A” MMC 2016-cı ildə ciddi uçot blanklarının çapı ilə əlaqədar “B” MMC-nə 2500,0 manat vəsait xərcləmişdir. Bu halda **221.15** “Biləvasitə malların təqdim edilməsi (işlərin görülməsi, xidmətlərin göstərilməsi) ilə bağlı sair xərclər” sətrinin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

221.15	Biləvasitə malların təqdim edilməsi (işlərin görülməsi, xidmətlərin göstərilməsi) ilə bağlı sair xərclər	A4						2	5	0	0	0	0	0
--------	---	----	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **222** “Borca görə faizlər və onunla bağlı olan xərclər” sətrinin **A4** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 110-cu maddəsinə əsasən xərclərə aid edilməli olan və bəyannamənin **222.1** “Rezident üzrə faizlər”, **222.2** “Faizlərlə əlaqədar xərclər və

ayırmalar” və **222.3** “Qeyri-rezident üzrə faizlər” sətirlərinin **A4** xanalarında hüquqi və fiziki şəxslərə ödənilmiş və ya ödənilməli olan (hesabat dövründə seçilən vergi uçuğu metodundan asılı olaraq), Vergi Məcəlləsinin 13.2.16-cı maddəsinə əsasən Azərbaycan mənbəyindən əldə edilən faizlərdən ödəmə mənbəyində tutulan vergi nəzərə alınmadan və hesabat dövrünə aid məbləğlərin cəmi (**222.1** + **222.2** + **222.3**) göstərilir.

222.2 “Faizlərlə əlaqədar xərclər və ayırmalar” sətirinin xanaları banklar və bank fəaliyyətinin ayrı-ayrı növlərini həyata keçirən təşkilatlar tərəfindən doldurulur və bu sətirin **A4** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 111.3-cü maddəsinə əsasən qanunvericiliyə müvafiq qaydada xüsusi ehtiyat fondlarının yaradılmasına aid edilən ayırmalar üzrə **222.2.1** “Aktivlər üzrə mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatın yaradılmasına ayırmalar” sətirinin **A4** xanalarında və **222.2.2** “Faizlərlə bağlı digər xərclər” sətirinin **A4** xanalarında göstərilmiş ödənilmiş və ya ödənilməli olan (hesabat dövründə seçilən vergi uçuğu metodundan asılı olaraq) və hesabat dövrünə aid məbləğlərin cəmi göstərilir.

Misal 1: “A” təşkilatı vergi məqsədləri baxımından rezident olan “NBank”-a alınmış kreditə görə 2016-cı il ərzində 11000,0 manat faiz hesablamışdır. Eyni zamanda təşkilat qeyri-rezident “Barklays Bank”-dan alınmış digər kreditə görə həmin dövrdə 42000,0 manat faiz hesablamışdır. Bu halda **222**, **222.1** və **222.3** sətirlərinin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

222	Borça görə faizlər və onunla bağlı olan xərclər	A4						5	3	0	0	0	0	0
222.1	Rezident üzrə faizlər	A4						1	1	0	0	0	0	0
222.2	Faizlərlə əlaqədar xərclər və ayırmalar	A4												
222.2.1	- aktivlər üzrə mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatın yaradılmasına ayırmalar	A4												
222.2.2	- faizlərlə bağlı digər xərclər	A4												
222.3	Qeyri rezident üzrə faizlər	A4						4	2	0	0	0	0	0

Misal 2: Rezident bank tərəfindən 2014-cü il ərzində verilmiş kreditlər üzrə yaradılmış xüsusi ehtiyat fonduna 35000,0 manat ayırmalar hesablamış, habelə ödənilmiş faizlərlə bağlı əlavə 4000,0 manat xərc çəkmişdir. Bu halda bəyannamənin **222**, **222.2**, **222.2.1** və **222.2.2** sətirlərinin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

222	Borca görə faizlər və onunla bağlı olan xərclər	A4						3	9	0	0	0	0	0
222.1	Rezident üzrə faizlər	A4												
222.2	Faizlərlə əlaqədar xərclər və ayırmalar	A4						3	9	0	0	0	0	0
222.2.1	- aktivlər üzrə mümkün zərərlərin ödənilməsi üçün xüsusi ehtiyatın yaradılmasına ayırmalar	A4						3	5	0	0	0	0	0
222.2.2	- faizlərlə bağlı digər xərclər	A4						4	0	0	0	0	0	0
222.3	Qeyri rezident üzrə faizlər	A4												

Bəyannamənin **223** "Royalti" sətrinin **A4** xanalarında **223.1** "Rezident üzrə royalti" və **223.2** "Qeyri-rezident üzrə royalti" sətirlərinin **A4** xanalarında hüquqi və fiziki şəxslərə ödənilmiş və ya ödənilməli olan (hesabat dövründə seçilən vergi uçotu metodundan asılı olaraq) və hesabat dövrünə aid məbləğlərin (ödəmə mənbəyində tutulmuş vergi nəzərə alınmadan) cəmi (**223.1** + **223.2**) göstərilir.

Misal: Kassa metodu ilə vergi uçotunu aparan "A" müəssisəsi 2016-cı ildə müəllif hüquqlarından istifadəyə görə rezident fiziki şəxsə 5000,0 manat (ödəmə mənbəyində 700,0 (5000,0*14%) manat vergi tutaraq), həmin dövrdə qeyri-rezident "Tyun" şirkətinə isə təqdim edilmiş patentə görə 10000,0 manat (ödəmə mənbəyində 1400,0 (5000,0*14%) manat vergi tutaraq) royalti ödənilmişdir. Bu halda **223**, **223.1** və **223.2** sətirlərin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

223	Royalti	A4						1	5	0	0	0	0	0
223.1	Rezident üzrə royalti	A4						5	0	0	0	0	0	0
223.2	Qeyri rezident üzrə royalti	A4						1	0	0	0	0	0	0

Bəyannamənin **224** "Xarici hüquqi şəxsin baş (əsas) ofisi tərəfindən çəkilmiş və Azərbaycan Respublikası ilə bir başa bağlı xərclər" sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) hesabat dövrü ərzində Azərbaycan Respublikasında qeyri-rezidentin daimi nümayəndəliyinin sahibkarlıq fəaliyyəti ilə bağlı xaricdə yerləşən baş ofis tərəfindən çəkilən xərcləri əks etdirilir.

Misal: Qeyri-rezidentin Azərbaycan Respublikasındakı nümayəndəliyi rabitə xidmətlərinin göstərilməsi üzrə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olur. Bununla əlaqədar 2016-cı ildə xaricdə yerləşən baş ofis tərəfindən peyk kanalından istifadəyə görə digər qeyri-

rezidentə 6000,0 ABŞ dolları məbləğində haqq ödəmişdir. Bu halda **224** “Xarici hüquqi şəxsin baş (əsas) ofisi tərəfindən çəkilmiş və Azərbaycan Respublikası ilə bir başa bağlı xərclər” sətrinin **A4** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 69-cu maddəsinə əsasən hesablanmış məbləğ manatla aşağıdakı kimi yazılır:

224	Xarici hüquqi şəxsin baş (əsas) ofisi tərəfindən çəkilmiş və Azərbaycan Respublikası ilə birbaşa bağlı xərclər	A4								6	3	0	0	0	0
------------	--	-----------	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **225** “Ümitsiz borclar” sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) Vergi Məcəlləsinin 111.1 və 111.2 maddələrinə əsasən əvəllər malların təqdim edilməsindən, xidmətlərin göstərilməsindən və işlərin görülməsindən ümumi gəlirə daxil edilmiş gəlirlərin hesabat dövrü ərzində ümitsiz borc kimi silinmiş məbləğləri əks etdirilməlidir.

Misal: Hesablama metodu ilə vergi uçotunu aparan “B” müəssisəsi 2012-ci ildə təqdim edilmiş malların 60000,0 manat məbləğində dəyərini ümumi gəlirə daxil etmişdir. 2014-cü ildə vaxtı ilə təqdim edilmiş bu malların dəyərini müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən alınmasının mümkün olmadığı təsdiq edildikdən sonra, həmin məbləğ ümitsiz borc kimi **225** “Ümitsiz borclar” sətrinin **A4** xanalarında aşağıdakı kimi yazılır:

225	Ümitsiz borclar	A4								6	0	0	0	0	0
------------	-----------------	-----------	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **226** “Elmi tədqiqat, layihə-axtarış və təcrübə konstruktor işlərinə çəkilən xərclər” sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) Vergi Məcəlləsinin 113-cü maddəsinə əsasən gəlirdən çıxılan məbləğlər əks etdirilir.

Misal: Kassa metodu ilə vergi uçotunu aparan “A” müəssisəsi 2016-cı ildə elmi tədqiqat işlərinə görə 20000,0 manat xərc ödəmişdir. Bu halda **226** “Elmi tədqiqat, layihə-axtarış və təcrübə konstruktor işlərinə çəkilən xərclər” sətrinin **A4** xanalarında məbləğ aşağıdakı kimi yazılır:

226	Elmi tədqiqat, layihə axtarış və təcrübə konstruktor işlərinə çəkilən xərclər	A4								2	0	0	0	0	0
------------	---	-----------	--	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---

Sahibkarlıq və qeyri-sahibkarlıq fəaliyyətində istifadə edilən əsas vəsaitlər üzrə Vergi Məcəlləsinin 114-cü maddəsinə əsasən hesablanmış amortizasiya ayırmaları, habelə əsas vəsaitlərin təqdim və ləğv edilməsindən əmələ gələn xərclər bəyannamənin **227** “Amortizasiya ayırmaları, əsas vəsaitlərin təqdim edilməsi və ləğvi üzrə gəlirdən çıxılan xərclər” sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir. Bu **227** sətirdə

227.1 “Binalar, tikililər və qurğular üzrə hesablanmış amortizasiya”, **227.2** “Maşınlar və avadanlıq üzrə hesablanmış amortizasiya”, **227.3** “Nəqliyyat vasitələri üzrə hesablanmış amortizasiya”, **227.4** “İş heyvanları üzrə hesablanmış amortizasiya”, **227.5** “Geoloji-kəşfiyyat işlərinə və təbii ehtiyatların hasilatına hazırlıq işlərinə çəkilən xərclər”, **227.6** “Qeyri-maddi aktivlər üzrə hesablanmış amortizasiya”, **227.7** “Digər əsas vəsaitlər üzrə hesablanmış amortizasiya”, **227.8** “VM-nin 114.6 maddəsinə əsasən çıxılan əsas vəsaitlərin qalıq dəyərinin məbləği”, **227.9** “Təqdim edilmiş əsas vəsaitlərin dəyəri” və **227.10** “Yüksək texnologiyalar məhsulu olan hesablama texnikası üzrə hesablanmış amortizasiya” sətirlərinin **A4** xanalarında hesabat dövrü üzrə hesablanmış amortizasiya məbləğlərinin və əsas vəsaitlərin təqdim edilməsi və ləğvi üzrə gəlirdən çıxılan xərclərin cəmi (**227.1** + **227.2** + **227.3** + **227.4** + **227.5** + **227.6** + **227.7** + **227.8** + **227.9** + **227.10**) göstərilir.

227.4 “İş heyvanları üzrə hesablanmış amortizasiya” sətirinin **A4** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 114.2.2 maddəsinə əsasən amortizasiya olunmayan məhsuldar heyvanlardan başqa, bütün iş heyvanları üzrə Vergi Məcəlləsinin 114.3.4 maddəsində müəyyən edilmiş normalara müvafiq hesablanmış amortizasiya məbləğləri göstərilir.

227.5 “Geoloji-kəşfiyyat işlərinə və təbii ehtiyatların hasilatına hazırlıq işlərinə çəkilən xərclər” sətirinin **A4** xanalarında **227.5** “Geoloji-kəşfiyyat işlərinə və təbii ehtiyatların hasilatına hazırlıq işlərinə çəkilən xərclər” sətirinin **A4** xanalarında geoloji-kəşfiyyat işlərinə və təbii ehtiyatların hasilatına çəkilən xərclərin, habelə bu işlərlə əlaqədar qeyri-maddi aktivlərə çəkilən xərclərin Vergi Məcəlləsinin 114.3.5 maddəsində müəyyən edilmiş normalara müvafiq hesablanmış amortizasiya məbləğləri göstərilir.

227.6 “Qeyri-maddi aktivlər üzrə hesablanmış amortizasiya” sətirinin **A4** xanalarında 1 ildən artıq təsərrüfat fəaliyyətində istifadə olunan qeyri-maddi aktivlərin dəyərinə, onların alınmasına və ya istehsalına çəkilən xərclər daxil olmaqla (belə xərclər əvvəllər gəlirdən çıxılmamışdırsa), Vergi Məcəlləsinin 114.3.6 maddəsində müəyyən edilmiş normalara müvafiq hesablanmış amortizasiya məbləğlərinin cəmi (**227.6.1** + **227.6.2**) göstərilir.

227.6.1 “İstifadə müddəti məlum olmayan qeyri-maddi aktivlər üzrə hesablanmış amortizasiya” sətirinin **A4** xanalarında 1 ildən artıq təsərrüfat fəaliyyətində istifadə olunan qeyri-maddi aktivlərin dəyərinə, onların alınmasına və ya istehsalına çəkilən xərclər daxil

olmaqla (belə xərclər əvvəllər gəlirdən çıxılmamışdırsa), Vergi Məcəlləsinin 114.3.6 maddəsində müəyyən edilmiş normalara müvafiq hesablanmış amortizasiya məbləğləri göstərilir.

227.6.2 “İstifadə müddəti məlum olan qeyri-maddi aktivlər üzrə hesablanmış amortizasiya” sətrinin **A4** xanalarında 1 ildən artıq təsərrüfat fəaliyyətində istifadə olunan qeyri-maddi aktivlərin dəyərində, onların alınmasına və ya istehsalına çəkilən xərclər daxil olmaqla (belə xərclər əvvəllər gəlirdən çıxılmamışdırsa), Vergi Məcəlləsinin 114.3.6 maddəsində müəyyən edilmiş normalara müvafiq hesablanmış amortizasiya məbləğləri göstərilir.

227.7 “Digər əsas vəsaitlər üzrə hesablanmış amortizasiya” sətrinin **A4** xanalarında **227.1** - **227.6** sətirlərdə göstərilən amortizasiya olunan aktivlərdən başqa, Vergi Məcəlləsinin 114.3.7 maddəsinə əsasən bu kateqoriyaya aid olan əsas vəsaitlərə hesablanmış amortizasiya məbləğlərinin cəmi göstərilir.

227.8 “VM-nin 114.6 maddəsinə əsasən çıxılan əsas vəsaitlərin qalıq dəyərinin məbləği” və **227.9** “Təqdim edilmiş əsas vəsaitlərin dəyəri” sətirlərinin **A4** xanalarında əsas vəsaitin əvvəlki ilin sonuna qalıq dəyəri 500 manatdan və ya ilkin dəyərinin 5 %-dən az olan və hesabat ili ərzində təqdim edilmiş əsas vəsaitlərin əvvəlki ilin sonuna qalıq dəyəri göstərilir.

227.10 “Yüksək texnologiyalar məhsulu olan hesablama texnikası üzrə hesablanmış amortizasiya” sətrində yüksək texnologiyalar məhsulu olan hesablama texnikası üzrə hesablanmış amortizasiyanın məbləği əks etdirilir.

Bəyannamənin **228** “Təmir xərcləri” sətrinin **A4** xanalarında **228.1** “Binalar, tikililər və qurğular üzrə hesablanmış təmir xərcləri”, **228.2** “Maşınlar və avadanlıq üzrə hesablanmış təmir xərcləri”, **228.3** “Nəqliyyat vasitələri üzrə hesablanmış təmir xərcləri”, **228.4** “Digər əsas vəsaitlər üzrə hesablanmış təmir xərcləri” və **228.5** “İcarəyə götürülmüş əsas vəsaitlərin təmir xərcləri” sətirlərinin **A4** xanalarında hesabat dövründə çəkilmiş və Vergi Məcəlləsinin 115-ci maddəsinə əsasən xərclərə aid edilən təmir xərclərinin cəmi (**228.1** + **228.2** + **228.3** + **228.4** + **228.5**) göstərilir.

Bəyannamənin **228.1**, **228.2**, **228.3** və **228.4** sətirlərinin xanalarında Vergi Məcəlləsinin 115.1.1 maddəsinə əsasən əsas vəsaitlərin aid olduğu müvafiq kateqoriyanın ilin sonuna qalıq dəyərinin həmin maddədə müəyyən edilmiş dərəcələr daxilində çəkilmiş

təmir xərcləri əks olunur. **228.5** sətrinin xanalarında İcarəyə verənlə İcarəçi arasında bağlanmış icarə müqaviləsinin şərtlərindən asılı olaraq Vergi Məcəlləsinin 115.1.1 maddəsinə əsasən əsas vəsaitlərin aid olduğu müvafiq kateqoriyanın ilin sonuna qalıq dəyərinin həmin maddədə müəyyən edilmiş dərəcələr daxilində çəkilmiş təmir xərcləri əks olunur.

Misal: Kassa metodu ilə vergi uçotunu aparan “A” müəssisəsi 2016-cı il ərzində “Binalar, tikililər və qurğular” kateqoriyasına aid olan 250000,0 manat qalıq dəyərində əsas vəsaitlərin təmirinə 12000,0 manat, “Maşınlar və avadanlıq” kateqoriyasına aid olan 80000,0 manat qalıq dəyərində əsas vəsaitlərin təmirinə 3000,0 manat, “Nəqliyyat vasitələri” kateqoriyasına aid olan 50000,0 manat qalıq dəyərində əsas vəsaitlərin təmirinə 11000,0 manat, “Digər əsas vəsaitlər” kateqoriyasına aid olan 30000,0 manat qalıq dəyərində əsas vəsaitlərin təmirinə 2000,0 manat, İcarəyə götürülmüş 20000,0 manat qalıq dəyərində avadanlığın təmirinə 1500,0 manat, ümumilikdə 29500,0 manat təmir xərci çəkmişdir. Bu halda **228.1** sətrinin xanalarında bu kateqoriya əsas vəsaitlər üzrə təmir xərcləri müəyyən edilmiş normadan artıq olduğu üçün norma daxilində 5000,0 manat ($12000,0 > 250000,0 \times 2\% = 5000,0$), **228.2** sətrinin xanalarında bu kateqoriya əsas vəsaitlər üzrə təmir xərcləri müəyyən edilmiş norma daxilində olduğu üçün faktiki çəkilmiş 3000,0 manat ($3000,0 < 80000,0 \times 5\% = 4000,0$), **228.3** sətrin xanalarında bu kateqoriya əsas vəsaitlər üzrə təmir xərcləri müəyyən edilmiş normadan artıq olduğu üçün norma daxilində 2500,0 manat ($11000,0 > 50000,0 \times 5\% = 2500,0$), **228.4** sətrinin xanalarında bu kateqoriya əsas vəsaitlər üzrə təmir xərcləri müəyyən edilmiş normadan artıq olduğu üçün norma daxilində 900,0 manat ($2000,0 > 30000,0 \times 3\% = 900,0$), **228.5** sətrinin xanalarında bu kateqoriya əsas vəsaitlər üzrə təmir xərcləri müəyyən edilmiş normadan artıq olduğu üçün norma daxilində 1000,0 manat ($1500,0 > 20000,0 \times 5\% = 1000,0$) təmir xərcləri əks olunur və bu sətrilərin **A4** xanalarında aşağıdakı kimi yazılır:

228	Təmir xərcləri	A4								1	2	4	0	0	0	0
228.1	Binalar, tikililər və qurğular üzrə hesablanmış təmir xərcləri	A4								5	0	0	0	0	0	0
228.2	Maşınlar və avadanlıq üzrə hesablanmış təmir xərcləri	A4								3	0	0	0	0	0	0
228.3	Nəqliyyat vasitələri üzrə hesablanmış təmir xərcləri	A4								2	5	0	0	0	0	0
228.4	Digər əsas vəsaitlər üzrə hesablanmış təmir xərcləri	A4								9	0	0	0	0	0	0
228.5	İcarəyə götürülmüş əsas vəsaitlərin təmir xərcləri	A4								1	0	0	0	0	0	0

Bəyannamənin **229** “Nəqliyyat xərcləri” sətrinin **A4** xanalarında **229.1** “Rezident üzrə nəqliyyat xərcləri” və **229.2** “Qeyri-rezident üzrə nəqliyyat xərcləri” sətirlərinin **A4** xanalarında hesabat dövründə gəlirin əldə edilməsi ilə bağlı vergi ödəyicisinin seçdiyi vergi uçotu metodundan asılı olaraq ödənilmiş və ödənilməli olan nəqliyyat xərclərinin (ödəmə mənbəyində tutulmalı olan vergiləri nəzərə almadan) cəmi (**229.1** + **229.2**) göstərilir.

Misal: “A” müəssisəsinə 2016-cı ildə nəqliyyat xidmətinə görə rezident “B” müəssisəsi 4000,0 manat, qeyri-rezident “Eysberq” şirkəti isə 7000,0 manat məbləğində xidmət göstərmişdir. Bu halda **229**, **229.1** və **229.2** sətirlərin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

229	Nəqliyyat xərcləri	A4	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1</td><td>1</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>									1	1	0	0	0	0	0
								1	1	0	0	0	0	0				
229.1	Rezident üzrə nəqliyyat xərcləri	A4	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>									4	0	0	0	0	0	0
								4	0	0	0	0	0	0				
229.2	Qeyri rezident üzrə nəqliyyat xərcləri	A4	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>7</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>									7	0	0	0	0	0	0
								7	0	0	0	0	0	0				

Bəyannamənin **230** “Sığorta üzrə xərclər” sətrinin **A4** xanalarında (hər xanada bir rəqəmlə) sətirdə **230.1** “Sığorta fəaliyyəti üzrə xərclər” və **230.2** “Ödənilmiş sığorta haqları” sətirlərinin **A4** xanalarında hesabat dövrü üzrə ödənilmiş sığorta xərclərinin cəmi (**230.1** + **230.2**) göstərilir.

230.1 “Sığorta fəaliyyəti üzrə xərclər” sətrinin xanaları sığorta fəaliyyəti ilə məşğul olan təşkilatlar tərəfindən doldurulur və bu sətrin xanalarında **230.1.1** “Sığorta ehtiyatlarına ayırmalar” altsətirində göstərilmiş Vergi Məcəlləsinin 112-ci maddəsinə əsasən hesablanmış ehtiyat sığorta fonduna ayırma məbləğlərinin, **230.1.2** “Təkrarsığortaya verilmiş sığorta haqları (mükafatları)” altsətirində göstərilmiş təkrarsığorta əməliyyatları üzrə ödənilmiş haqların (Vergi Məcəlləsinin 125.1.3-ci maddəsinə əsasən ödəmə mənbəyində tutulmalı olan vergiləri nəzərə almadan) və **230.1.3** “Sığorta fəaliyyəti üzrə sair xərclər” altsətirində göstərilmiş hesabat dövrünə aid sığorta fəaliyyətinə aid digər xərclərin cəmi, (**230.1.1** + **230.1.2** + **230.1.3**) göstərilir.

230.2 “Ödənilmiş sığorta haqları” sətrinin xanaları sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan (sığorta fəaliyyətindən başqa) müəssisələr tərəfindən doldurulur.

Misal 1: (sığorta fəaliyyəti ilə məşğul olan hüquqi şəxslərə dair): Sığorta fəaliyyəti ilə məşğul olan “A” şirkəti tərəfindən 2016-cı ildə qanunvericiliklə müəyyən edilmiş normalara

uyğun olaraq ehtiyat sığorta fonduna 18000,0 manat ayırma hesablanmışdır. Eyni zamanda həmin dövrdə bu şirkət təkrarsığorta üzrə xarici sığorta şirkətinə 52000,0 manat haqq, habelə sığorta fəaliyyəti ilə bağlı 12000,0 manat məbləğində sair xərclərə ödəmişdir. Bu halda **230** “Sığorta üzrə xərclər” sətrinin və bu sətrin altsetirlərinin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi göstərilir.

230	Sığorta üzrə xərclər	A4	<input type="text" value="8"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>
230.1	Sığorta fəaliyyəti üzrə xərclər	A4	<input type="text" value="8"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>
230.1.1	- sığorta ehtiyatlarına ayırmalar	A4	<input type="text" value="1"/> <input type="text" value="8"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>
230.1.2	- təkrarsığortaya verilmiş sığorta haqqları (mükafatları)	A4	<input type="text" value="5"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>
230.1.3	- sığorta fəaliyyəti üzrə sair xərclər	A4	<input type="text" value="1"/> <input type="text" value="2"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>
230.2	Ödənilmiş sığorta haqqları	A4	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

Bəyannamənin **231** “Səhmlər, istiqrazlar və digər qiymətli kağızların, iştirak paylarının, borc öhdəliklərinin və tələblərinin alınması ilə bağlı xərclər” sətrinin **A4** xanalarında hüquqi şəxslər tərəfindən bu bəyannamənin **207** sətrində göstərilən gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı çəkilən xərclər əks etdirilməlidir.

Bəyannamənin **231** “Səhmlər, istiqrazlar və digər qiymətli kağızların, iştirak paylarının, borc öhdəliklərinin və tələblərinin alınması ilə bağlı xərclər” sətrinin **A1** xanalarında **231.1** “Səhmlərin alınması ilə bağlı xərclər”, **231.2** “İstiqrazların alınması ilə bağlı xərclər”, **231.3** “Digər qiymətli kağızların alınması ilə bağlı xərclər”, **231.4** “İştirak paylarının alınması ilə bağlı xərclər”, **231.5** “Borc öhdəliklərinin alınması ilə bağlı xərclər” və **231.6** “Borc tələblərinin alınması ilə bağlı xərclər” setirlərinin **A1** xanalarında göstərilmiş məbləğlərin cəmi (**231.1** + **231.2** + **231.3** + **231.4** + **231.5** + **231.6**) (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: Müəssisənin 2016-cı ildə səhmlərin alınması ilə bağlı xərci 40000,0 manat, istiqrazların alınması ilə bağlı xərci 30000,0 manat, digər qiymətli kağızların alınması ilə bağlı xərci 60000,0 manat, iştirak paylarının alınması ilə bağlı xərci 10000,0 manat, borc öhdəliklərinin alınması ilə bağlı xərci 120000,0 manat və borc tələblərinin alınması ilə bağlı xərci 100000,0 manat təşkil etmişdir. Bu halda bəyannamənin **231** “Səhmlər, paylar, istiqrazlar və digər qiymətli kağızlar, iştirak paylarının, borc öhdəliklərinin və tələblərinin

alınması ilə bağlı xərclər” sətrinin **A1** xanalarında **231.1** “Səhmlərin alınması ilə bağlı xərclər”, **231.2** “İstiqrazların alınması ilə bağlı xərclər”, **231.3** “Digər qiymətli kağızların alınması ilə bağlı xərclər”, **231.4** “İştirak paylarının alınması ilə bağlı xərclər”, **231.5** “Borc öhdəliklərinin alınması ilə bağlı xərclər” və **231.6** “Borc tələblərinin alınması ilə bağlı xərclər” sətirlərinin **A1** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır.

231	Səhmlər, istiqrazlar və digər qiymətli kağızların, iştirak paylarının, borc öhdəliklərinin və tələblərinin alınması ilə bağlı xərclər	A4						3	6	0	0	0	0	0	0
231.1	Səhmlərin alınması ilə bağlı xərclər	A4						4	0	0	0	0	0	0	0
231.2	İstiqrazların alınması ilə bağlı xərclər	A4						3	0	0	0	0	0	0	0
231.3	Digər qiymətli kağızların alınması ilə bağlı xərclər	A4						6	0	0	0	0	0	0	0
231.4	İştirak paylarının alınması ilə bağlı xərclər	A4						1	0	0	0	0	0	0	0
231.5	Borc öhdəliklərinin alınması ilə bağlı xərclər	A4						1	2	0	0	0	0	0	0
231.6	Borc tələblərinin alınması ilə bağlı xərclər	A4						1	0	0	0	0	0	0	0

Bəyannamənin **232** “Digər xərclər” sətrinin **A4** xanalarında hüquqi şəxslər tərəfindən hesabat dövrü ərzində ödənilmiş və ya ödənilməli olan (seçilən vergi uçotu metodundan asılı olaraq) və bu bəyannamənin **221** -- **231** sətirlərində göstərilən xərclərdən başqa gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı çəkilən digər xərclərin məbləği **232.1** “Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı xərclər” sətrinin **A4** xanalarında isə o cümlədən “Digər xərclər” üzrə Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı xərclərin məbləği əks etdirilməlidir.

Misal: Kassa metodu ilə vergi uçotunu aparan “A” müəssisəsi tərəfindən 2016-cı ildə sənədlərin çatdırılması ilə əlaqədar “Nəql” şirkətinə kuryer xidmətinə görə 600,0 manat ödənilmiş, Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı xərclər isə olmamışdır. Bu halda **232** “Digər xərclər” və **232.1** “Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı xərclər” sətrinin **A4** xanalarında aşağıdakı kimi yazılır:

232	Digər xərclər	A4						6	0	0	0	0	0
232.1	Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı xərclər	A1						0	0	0	0	0	0

Bəyannamənin **233** "Gəlirdən çıxılan vergilər və yığımlar" sətrinin **A4** xanalarında **233.1** "Torpaq vergisi", **233.2** "Əmlak vergisi", **233.3** "Mədən vergisi", **233.4** "Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və qiymətləri tənzimlənən məhsulların ixracı zamanı məhsulların kontrakt (satış) qiyməti ilə (ixrac xərcləri çıxılmaqla) ölkədaxili topdansatış qiyməti arasındakı fərqdən dövlət büdcəsinə hesablanan yığım" və **233.5** "Vergi Məcəlləsinin 220.12-ci maddəsi üzrə nağd qaydada bank hesablarından çıxarılmış pul vəsaiti üzrə tutulmuş sadələşdirilmiş vergi" sətirlərinin **A4** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 201-ci, 208-ci, 217-ci və 220-ci maddələrinə və dövlət büdcəsi haqqında Qanunun müddəalarına əsasən hesabat dövrü üzrə hesablanmış vergilərin və ödənişin cəmi (**233.1** + **233.2** + **233.3** + **233.4** + **233.5**) göstərilir. **233.3** "Mədən vergisi" sətrinin xanalarında Vergi Məcəlləsinin 217-ci maddəsinə əsasən hesablanmış dövlət və yerli (bələdiyyə) büdcələrinə hesablanmış mədən vergisinin cəmi, bu sətrin altsetri olan **233.3.1** sətrin xanalarında isə yerli (bələdiyyə) büdcələrinə hesablanmış mədən vergisi göstərilir. Yerli büdcələrə hesablanmış mədən vergisinin bu bəyannamənin **233.3.1** sətrində göstərilməsinə əsas verən bələdiyyə orqanının müvafiq arayışdır.

Misal: Kassa metodu ilə vergi uçotunu aparan "A" müəssisəsi tərəfindən 2014-cu il üzrə 1500,0 manat torpaq vergisi, 5000,0 manat əmlak vergisi və 6000,0 manat mədən vergisi (o cümlədən 1000,0 manat yerli büdcələrə) hesablanmışdır. Bundan başqa qiymətləri tənzimlənən məhsulların satış qiyməti ilə ölkədaxili müəssisə topdansatış qiyməti arasındakı fərqdən 30 faiz dərəcə ilə 40000,0 manat ödəniş aparılmışdır. Bu halda **233**, **233.1**, **233.2**, **233.3** və **233.4** sətirlərin **A4** xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

233	Gəlirdən çıxılan vergilər və yığımlar	A4	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>5</td><td>2</td><td>5</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>								5	2	5	0	0	0	0										
							5	2	5	0	0	0	0														
233.1	Torpaq vergisi	A4	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1</td><td>5</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>								1	5	0	0	0	0	0										
							1	5	0	0	0	0	0														
233.2	Əmlak vergisi	A4	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>5</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>								5	0	0	0	0	0	0										
							5	0	0	0	0	0	0														
233.3	Mədən vergisi	A4	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>6</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>								6	0	0	0	0	0	0										
							6	0	0	0	0	0	0														
Sətrin kodu	Göstəricilər		Məbləğ, manatla																								
			<table><tr><td colspan="2">milyard</td><td colspan="2">milyon</td><td colspan="2">min</td><td colspan="2">üzr</td><td colspan="2">qəpik</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>	milyard		milyon		min		üzr		qəpik									1	0	0	0	0	0	0
milyard		milyon		min		üzr		qəpik																			
							1	0	0	0	0	0	0														
233.3.1	- yerli əhəmiyyətli tikinti materialları üzrə Mədən vergisi (bələdiyyənin arayışı əlavə olunmalıdır)	A4	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>								1	0	0	0	0	0	0										
							1	0	0	0	0	0	0														
233.4	Azərbaycan Respublikasında istehsal edilən və qiymətləri tənzimlənən məhsulların ixracı zamanı məhsulların kontrakt (satış) qiyməti ilə (ixrac xərcləri çıxılmaqla) ölkədaxili topdansatış qiyməti arasındakı fərqdən dövlət büdcəsinə hesablanan yığım	A4	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>								4	0	0	0	0	0	0										
							4	0	0	0	0	0	0														

Bəyannamənin **234** "Cəmi xərclər" sətrinin **A4** xanalarında bəyannamənin **221** - **233** sətrlərində göstərilən xərclərin cəmi göstərilir.

Bəyannamənin **235** "Ümumi gəlirdən çıxılmayan xərclər" sətrinin **A4** xanalarında ümumi gəlirdən çıxılmayan xərclərin cəmi məbləğləri, **235.1** "Vergidən azad olunan fəaliyyəti ilə bağlı olan xərclərin cəmi" sətrinin **A4** xanalarında bu bəyannamənin **219.4** sətrində göstərilən vergidən azad olunan gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı çəkilən xərclərin məbləğləri, **235.2** "Transfer qiymətlərinin tətbiq edilməsi nəticəsində azaldılan xərclər" sətrinin **A4** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 14-1-ci maddəsinə əsasən transfer qiymətlərinin tətbiq edilməsi nəticəsində azaldılan xərclər əks olunmalıdır.

Misal: Beynəlxalq təşkilat 2017-ci ildə sahibkarlıq fəaliyyətinə aid olmayan gəlirlərin əldə edilməsi ilə bağlı 7000,0 manat xərc çəkmişdir. Bu halda **235** "Ümumi gəlirdən çıxılmayan xərclər" sətrinin **A4** xanalarında və **235.1** "Vergidən azad olunan fəaliyyəti ilə bağlı olan xərclərin cəmi" sətrinin **A4** xanalarında rəqəmlər aşağıdakı kimi yazılır:

235	Ümumi gəlirdən çıxılmayan xərclər	A4	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value="7"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
235.1	Vergidən azad olunan fəaliyyəti ilə bağlı olan xərclərin cəmi	A4	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value="7"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
235.2	Transfer qiymətlərinin tətbiq edilməsi nəticəsində azaldılan xərclər	A4	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>

Bəyannamənin **236** "ÜMUMİ GƏLİRDən çıxılan XƏRCLƏR " sətrinin **A4** xanalarında bu bəyannamənin **234** "CƏMİ XƏRCLƏR" sətrində göstərilən məbləğlər ilə **235** "Vergidən azad olunan fəaliyyət ilə bağlı olan xərclərin cəmi " sətrində göstərilmiş məbləğlər arasındakı fərq (**234** - **235**) əks olunmalıdır.

Misal: "A" şirkətinin 2016-cı ildə cəmi xərcləri 120000,0 manat, o cümlədən sahibkarlıq fəaliyyətinə aid olmayan xərcləri 2000,0 manat təşkil etmişdir. Bu halda **236** "ÜMUMİ GƏLİRDən çıxılan XƏRCLƏR" sətrinin **A4** xanalarında rəqəmlər (120000,0-2000,0=118000,0) aşağıdakı kimi yazılır:

236	ÜMUMİ GƏLİRDən çıxılan XƏRCLƏR	A4	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value=""/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="8"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
(sət.234 - sət.235)															

HİSSƏ 3. Hesabat dövrü üçün vergilərin hesablanması

Bəyannamənin **237** "Vergitutma məqsədləri üçün mənfəət (sət.220 – sət.236)" sətirinin **A1** xanalarında "Çıxılmalardan sonra Ü M U M İ G Ə L İ R" in (sət.220) məbləğindən "Ü M U M İ G Ə L İ R dən çıxılan X Ə R C L Ə R" in (sət.236) məbləği çıxıldıqdan sonra yaranmış müsbət fərqin məbləği göstərilir.

Misal: 2016-cı ilin yekunu üzrə müəssisənin bəyannamənin 220-ci sətirində göstərilən çıxılmalardan sonra ümumi gəliri 250000,0 manat və 236-ci sətirində göstərilən ümumi gəlirdən çıxılan xərcləri 190000,0 manat olmuşdur. Bu halda **237** sətirinin **A1** xanalarında 60000,0 manat (250000,0 - 190000,0) məbləğ aşağıdakı kimi yazılır.

Sətrin kodu	Göstəricilər	Məbləğ, manatla													
237	Vergitutma məqsədləri üçün mənfəət (sət.220 - sət.236)	A1 <table><tr><th>milliard</th><th>milliyon</th><th>min</th><th>yüz</th><th>qəpik</th></tr><tr><td></td><td></td><td>6</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>	milliard	milliyon	min	yüz	qəpik			6	0	0	0	0	0
milliard	milliyon	min	yüz	qəpik											
		6	0	0	0	0	0								

Bəyannamənin **238** "Zərər (sət.236–sət.220)" sətirinin müvafiq **A1** xanalarında "Çıxılmalardan sonra ÜMUMİ GƏLİR" in (sət.220) məbləği "ÜMUMİ GƏLİR" dən çıxılan XƏRCLƏR" in (sət.236) məbləğindən azdırsa, bu halda həmin sətirlər arasında yaranmış mənfə fərqin məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: 2014-cu ilin yekunu üzrə müəssisənin bəyannamənin 221-ci sətirində göstərilən çıxılmalardan sonra ümumi gəliri 1500000,0 manat və 237-ci sətirində göstərilən ümumi gəlirdən çıxılan xərcləri 1900000,0 manat olmuşdur. Bu halda **238** sətirinin **A1** xanalarında 400000,0 manat (1500000,0 - 1900000,0) zərər məbləği aşağıdakı kimi yazılır.

238	Zərər	(sət.236 - sət.220)	A1	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>4</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>							4	0	0	0	0	0	0	0
						4	0	0	0	0	0	0	0					

Bəyannamənin **239** "Keçmiş illərin çıxılması zərəri" sətirinin **A1** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 121-ci maddəsinə uyğun olaraq **239.1** - **239.5** sətirlərinin **A1** xanalarında göstərilmiş məbləğlərin cəmi (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Bəyannamənin **240** "Keçmiş illərin zərəri çıxılmaqla vergiyə cəlb olunan mənfəət" sətirinin **A1** xanalarında **237** "Vergiyə cəlb olunan mənfəət" məbləği ilə **239** "Keçmiş illərin çıxılması zərəri" məbləği arasında yaranmış müsbət fərqi göstərilir.

Misal: 2016-cı ilin yekunu üzrə müəssisənin vergiyə cəlb olunan mənfəəti 600000,0 manat olmuşdur. Eyni zamanda keçmiş illəri üzrə çıxılması zərəri 410000,0 manat təşkil etmişdir. Bu halda **240** sətirinin **A1** xanalarında 190000,0 manat (600000,0 - 410000,0) məbləğ aşağıdakı kimi yazılır.

Sətrin kodu	Göstəricilər	Məbləğ, manatla
237	Vergitutma məqsədləri üçün mənfəət (sət.220 - sət.236)	A1
238	Zərər (sət.236 - sət.220)	A1
239	Keçmiş illərin çıxılması zərəri	A1
239.1	2 0 1 3 - ci il üzrə zərərin məbləği	A1
239.2	2 0 1 2 - ci il üzrə zərərin məbləği	A1
239.3	1 1 1 1 - ci il üzrə zərərin məbləği	A1
239.4	1 1 1 1 - ci il üzrə zərərin məbləği	A1
239.5	1 1 1 1 - ci il üzrə zərərin məbləği	A1
240	Keçmiş illərin zərəri çıxılmaqla vergiyə cəlb olunan mənfəət	A1

Bəyannamənin **241** "Mənfəət vergisinin dərəcəsi" sətrinin **A3** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 105-ci maddəsində nəzərdə tutulan mənfəət vergisinin dərəcəsi, **242** "MƏNFƏƏT VERGİSİ (sət.240 x sət.241 : 100)" sətrinin **A2** xanalarında isə keçmiş illərin zərəri çıxılmaqla vergiyə cəlb olunan mənfəətin məbləğinin mənfəət vergisinin dərəcəsinə vurmaqla müəyyən edilmiş mənfəət vergisinin məbləği göstərilir.

Misal: Vergi Məcəlləsinin 105-ci maddəsinə əsasən 2016-cı ildə mənfəət vergisinin dərəcəsi 20 faiz təşkil etmişdir. Bu halda **241** sətrinin **A3** xanalarında 20 faiz aşağıdakı kimi yazılır. 2014-cu ilin yekunu üzrə müəssisənin keçmiş illərin zərəri çıxılmaqla vergiyə cəlb olunan mənfəəti 190000,0 manat olmuşdur. Bu halda **242** sətrinin **A2** xanalarında mənfəət vergisinin məbləği 38000,0 manat ($190000,0 \times 20 : 100$) olmaqla, aşağıdakı kimi yazılmalıdır.

240	Keçmiş illərin zərəri çıxılmaqla vergiyə cəlb olunan mənfəət	A1	1 9 0 0 0 0 0 0
241	Mənfəət vergisinin dərəcəsi	A3	2 0 0 %
242	MƏNFƏƏT VERGİSİ (sət.240 x sət.241 : 100)	A2	3 8 0 0 0 0 0 0

Bəyannamənin **243** "Güzəştlər" sətrinin **A4** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 106.1.7-ci və 106.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan güzəştlərə əsasın azaldılan mənfəət vergisinin məbləği (hər xanada bir rəqəmlə) göstərilir.

Misal: 2016-cı ilin yekunu üzrə işçilərinin ümumi sayının azı 50 faizi əlillərdən ibarət olan əlillərin iqtimai təşkilatlarına məxsus istehsal müəssisənin keçmiş illərin zərəri çıxılmaqla

vergiyə cəlb olunan mənfəəti 40000,0 manat olmuşdur. 2016-cı ildə mənfəət vergisinin dərəcəsi 20 faiz təşkil etmişdir. Bu zaman Vergi Məcəlləsinin 106.2-ci maddəsinə əsasən müəssisənin mənfəəti vergisinin dərəcəsi 50% azaldılmalıdır. $(20 \times 50 : 100)$ (bu güzəştlərin alınması hüququ müəyyən edilərkən işçilərin orta siyahı sayına əvəzçilik, podrat müqavilələri və mülki-hüquqi xarakterli digər müqavilələr üzrə işləyən əlillər daxil edilmir). Bu halda **243** sətrinin **A4** xanalarında mənfəət vergisi üzrə güzəşt məbləği 4000,0 manat $(470000,0 \times 20 : 100 \times 50\%)$ təşkil etməlidir.

Bəyannamənin **244** “Faiz üzrə mənbədə tutulmuş verginin məbləği” sətrinin **A2** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 123.3-cü maddəsinə uyğun olaraq faizlərdən ödəmə mənbəyində tutulmuş verginin məbləği göstərilir.

Misal: 2016-cı il ərzində müəssisənin əldə etdiyi 10000,0 manat faizdən rezident tərəfindən və ya qeyri-rezidentin daimi nümayəndəliyi tərəfindən ödəmə mənbəyində 10 faiz dərəcəsi ilə 1000,0 manat vergi tutulmuşdur. Bu halda Vergi Məcəlləsinin 123.3-cü maddəsinə uyğun olaraq ödəmə mənbəyində verginin tutulduğunu təsdiq edən sənədlər verilmək şərti ilə **244** sətrinin **A2** xanalarında faiz üzrə mənbədə tutulmuş 1000,0 manat verginin məbləği aşağıdakı kimi yazılır.

244	Faiz üzrə mənbədə tutulmuş verginin məbləği	A2	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>1</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>									1	0	0	0	0	0
								1	0	0	0	0	0				

Bəyannamənin **245** “Xarici ölkələrdə ödənilmiş və nəzərə alınan mənfəət vergisinin məbləği” sətrinin **A2** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 127-ci maddəsinə uyğun olaraq xarici ölkələrdə ödənilmiş və nəzərə alınan mənfəət (gəlir) vergisinin məbləği göstərilir. Xarici ölkələrdə ödənilmiş vergilər həmin ölkənin müvafiq dövlət orqanı tərəfindən təsdiq edilməsi barədə sənədin əsasında nəzərə alınır.

Misal: 2016-cı ildə müəssisə Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarda Azərbaycan mənbəyindən olmayan mənfəətindən Azərbaycan Respublikasında həmin mənfəətdən müəyyən edilmiş dərəcədən çox olmayan dərəcə ilə 30000,0 manat vergi ödəmişdir. Bu halda **245** sətrinin **A2** xanalarında faiz üzrə mənbədə tutulmuş 30000,0 manat verginin məbləği aşağıdakı kimi yazılır.

245	Xarici ölkələrdə ödənilmiş və nəzərə alınan mənfəət (gəlir) vergisinin məbləği	A2	<table><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>3</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td><td>0</td></tr></table>									3	0	0	0	0	0
								3	0	0	0	0	0				

Bəyannamənin **246** “Ödənilməli mənfəət vergisinin məbləği (sət.242 – sət.243 – sət.244 – sət.245)” sətrinin **A2** xanalarında bəyannamənin 242-cü sətrində (Mənfəət

vergis) göstərilən məbləğlə **243** “Güzəştlər”, **244** “Faiz üzrə mənbədə tutulmuş verginin məbləği” və **245** “Xarici ölkələrdə ödənilmiş və nəzərə alınan mənfəət vergisinin məbləği” sətirlərdə göstərilən məbləğlər arasında yaranmış müsbət fərqi göstərilir.

Yuxarıda (sət.242 – sət.243 – sət.244 – sət.245) qeyd edilən sətirlər üzrə göstərilmiş misallar nəzərə alınmaqla **246** -cı sətrdə ödənilməli mənfəət vergisinin məbləği aşağıdakı qaydada yazılır:

242	MƏNFƏƏT VERGİSİ (sət.240 x sət.241 : 100)	A2	<input type="text" value="3"/> <input type="text" value="8"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>
243	Güzəştlər	A4	<input type="text" value="4"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>
244	Faiz üzrə mənbədə tutulmuş verginin məbləği	A2	<input type="text" value="1"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>
245	Xarici ölkələrdə ödənilmiş və nəzərə alınan mənfəət (gəlir) vergisinin məbləği	A2	<input type="text" value="3"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>
246	Ödənilməli mənfəət vergisinin məbləği (sət.242 - sət.243 - sət.244 - sət.245)	A2	<input type="text" value="3"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>

Bəyannamənin **247** “Elan edilmiş dividendlər” sətirinin **A4** xanalarında emitentlər tərəfindən elan edilmiş dividendlərin məbləği göstərilir.

Misal: Müəssisə 2016-cı ili 1000000,0 manat mənfəətlə başa vurduğuna görə 200000,0 manat məbləğində dividendlərin verilməsini elan etmişdir. Bu halda **247** sətirinin **A4** xanalarında 200000,0 manat elan edilmiş dividendlərin məbləği aşağıdakı kimi yazılır.

247	Elan edilmiş dividendlər	A4	<input type="text" value="2"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/> <input type="text" value="0"/>
------------	--------------------------	-----------	---

Bəyannamənin **248** “VM-nin 114.4-cü maddəsi ilə hesablanmış, lakin növbəti illərdə nəzərə alınacaq amortizasiya məbləği” sətirinin **A4** xanalarında hesabat ilində Vergi Məcəlləsinin 114.4-cü maddəsinə uyğun olaraq müəyyən olunmuş amortizasiya normalarından aşağı norma tətbiq olunması nəticəsində növbəti vergi ilində amortizasiyanın gəlirdən çıxılan məbləğinə əlavə oluna biləcək yaranmış fərqi göstərilir.

Misal: 2015-ci il üzrə müəssisə nəqliyyat vasitələri kateqoriyasına aid 100000,0 manat dəyərində aktivlərə Vergi Məcəlləsinin 114.3.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş 25 faiz əvəzinə 20 faiz dərəcəsi ilə 20000,0 manat amortizasiya hesablamışdır. Bunun nəticəsində yaranmış 5000,0 manat (25000,0 – 20000,0) fərq növbəti vergi illərində amortizasiyanın gəlirdən çıxılan məbləğinə əlavə oluna bilər. Bu halda **248** sətirinin **A4**

xanalarında 5000,0 manat növbəti illərdə nəzərə alınacaq amortizasiya məbləği aşağıdakı kimi yazılır.

248	VM-nin 114.4-cü maddəsi ilə hesablanmış, lakin növbəti illərdə nəzərə alınacaq amortizasiya məbləği	A4							5	0	0	0	0	0
-----	---	----	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **249** “VM-nin 115.1-ci maddəsi ilə hesablanmış, lakin növbəti illərdə nəzərə alınacaq təmir xərclərinin məbləği” sətrinin **A4** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 115.1-ci maddəsi ilə müəyyən olunmuş təmir xərclərinin, cari ildə gəlirdən çıxılı bilən məbləğ həddindən az olan məbləğin növbət hesabat ilində təmir xərclərinin gəlirdən çıxılan məbləğinə əlavə oluna biləcək yaranmış fərqin məbləği göstərilir.

Misal: 2016-cı ildə “A” müəssisəsinin maşınlar, avadanlıq və hesablama texnikası kateqoriyasına aid 200000,0 manat əsas vəsaitlər üzrə Vergi Məcəlləsinin 115.1-ci maddəsində müəyyən edilmiş dərəcə ilə xərclərə aid olunmalı təmir xərclərinin hədd məbləği 10000,0 manat ($200000,0 \cdot 5\%$) olduğu halda, bu kateqoriya əsas vəsaitlər üzrə müəssisə tərəfindən faktiki çəkilmiş təmir xərcləri 5000,0 manat təşkil etmişdir. Bunun nəticəsində yaranmış 5000,0 manat ($10000,0 - 5000,0$) fərq növbəti vergi illərində təmir xərclərinin gəlirdən çıxılan məbləğinə əlavə oluna bilər. Bu halda **249** sətrinin **A4** xanalarında 5000,0 manat aşağıdakı kimi yazılır.

249	VM-nin 115.1-ci maddəsi ilə hesablanmış, lakin növbəti illərdə nəzərə alınacaq təmir xərclərinin məbləği	A4							5	0	0	0	0	0
-----	--	----	--	--	--	--	--	--	---	---	---	---	---	---

Bəyannamənin **250** “VM əsasən gəlirdən çıxılmayan xərclər” sətrinin **A4** xanalarında **250.1** “VM 109.2-ci maddəsinə əsasən gəlirdən çıxılmayan xərclər” sətrinin **A4** xanalarında Vergi Məcəlləsi 109.2-ci maddəsinə əsasən qeyri-kommersiya fəaliyyəti ilə bağlı olan xərclərin, **250.2** “VM 109.3-cü maddəsinə əsasən gəlirdən çıxılmayan xərclər” sətrinin **A4** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 109.3-cü maddəsinə əsasən əyləncə, yemək və işçilərin mənzil və digər sosial xarakterli xərclərinin və **250.3** “Gəlirdən çıxılmayan digər xərclər” sətrlərinin **A4** xanalarında Vergi Məcəlləsinin 109.1-ci, 109.5-ci, 109.7-ci və 119-cu maddələrinə əsasən gəlirdən çıxılmayan xərclərinin göstərilmiş məbləğlərinin cəmi (**250.1** + **250.2** + **250.3**) əks etdirilir.

Misal: Kassa metodu ilə vergi uçotunu aparan “A” müəssisəsi 2010-cu ildə uşaq baxçasının tikilməsinə 100000,0 manat vəsait xərcləmiş, işçilərin iş yerində yeməklə təmin olunmasına 15000,0 manat xərc çəkmiş, işçilərin maaşlarının plastik kredit kartları vasitəsi ilə

250

250.1

250.2

250.3

A4

xanalarında məbləğlər aşağıdakı kimi yazılır:

250

VM-nə əsasən gəlirdən çıxılmayan xərclər

A4

250.1

VM-nin 109.2-ci maddəsinə əsasən gəlirdən çıxılmayan xərclər

A4

250.2

VM-nin 109.3-cü maddəsinə əsasən gəlirdən çıxılmayan xərclər

A4

250 3

Gəlirdən çıxılmayan digər xərclər

A4

Bəyannamə ilə əlaqədar vergi ödəyicilərinin məsuliyyəti hissəsi

mühasibin”,üçüncü ***“bəyannaməni tərtib edən məsul şəxsin***” çərçivələrində vergi ödəyicisinin rəhbərinin, baş mühasibinin və bəyannaməni tərtib edən məsul şəxsin soyadı, adı və atasının adı (çərçivələrdən kənara çıxmadan) yazılmaqla onlar tərəfindən imzalanır. Bəyannamə rəhbər şəxs tərəfindən imzalandıqdan və möhürlə təsdiqləndikdən sonra tərtib edilmə tarixi möhür yerinin aşağı hissəsində olan ***“bəyannamənin tərtib edilmə tarixi***”nə

“Bəyannamənin tərtib edilmə tarixi”nə dair xanalar aşağıdakı kimi yazılır:

Bəyannamənin tərtib edilmə tarixi

1

[illegible]

gia

ay

id

1

yuxarıdan aşağı birinci çərçivədə “*bəyannaməni auditor (agent) tərtib etdiyi halda onun S.A.A*” çərçivədə auditorun (agentin) soyadı, adı və atasının adı (çərçivələrdən kənara çıxmadan) yazılmaqla imzalanır, “*auditorun (agentin) VÖEN*” xanalarında VÖEN göstərilir və dairənin üzərində auditorun möhürü ilə təsdiqlənir.

daxil olma tarixi və qeydiyyat nömrəsi göstərilir.

qəbul edən şəxsin soyadını, adını və atasının adını (çərçivədən kənara çıxmadan) yazmaqla imzalanır.

Bəyannamənin ortasında göstərilmiş “**poçt ştempelinin vurulma tarixi**” xanalarında bəyannamə poçt vasitəsilə göndərildiyi halda zərfin üzərinə vurulmuş poçt ştempelinin tarixi yazılır.

Misal: “A” müəssisəsi 2016-cı il üzrə “Mənfəət vergisinin bəyannaməsi”ni poçt vasitəsilə təqdim etmiş və bəyannamə qoyulmuş zərfin üzərinə poçt ştempelinin tarixi “18.02.2017” göstərilmişdir. Bu halda vergi orqanı tərəfindən bəyannamənin “poçt ştempelinin vurulma tarixi” xanasında tarix aşağıdakı kimi yazılır:

Poçt ştempelinin vurulma tarixi	1	8	0	2	2	0	1	7
	gün		ay		il			

- “**Poçt ştempelinin vurulma tarixi**” çərçivəsindən aşağı sağ küncdəki “xüsusi otağın ştamplı” çərçivəsində vergi orqanının ştamplı vurulur.

Bəyannamə birbaşa vergi orqanına təqdim edildikdə poçt ştempelinin vurulma tarixi üzrə xanalar doldurulmur. Bəyannamə internet vasitəsi ilə təqdim edildikdə vergi orqanlarına aid olunan xanalar doldurulmur.
